IV. 79033

IV 79033 +

ŠALEŠKI RUDAR

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

18. januar 1968 — LETO IV. Št. 1 (63) — Cena 30 par — Poštnina plačana v gotovini.

ZAPIS Z ZADNJE SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE V LANSKEM LETU.

O REŽIMU NA NOVEM POKOPALIŠČU BOMO RAZPRAVLJALI NA ZBORIH VOLIVCEV

27. decembra lani so se odborniki občinske skupščine sestali na zadnjo sejo v tem letu. Tudi na tej seji so odborniki občinske skupščine obravnavali več za življenje v občini pomembnih zadev.

Med najvažnejše zadeve spada vsekakor nameravana opustitev pokopališč v Šoštanju in Velenju ter ustanovitev centralnega pokopališča za pretežni del Šaleške doline v Podkraju pri Velenju. Kot je znano jo potrebno pokopališče v Šoštanju opustiti zaradi bližajočih rudarskih del na območju Družmirja. Pokopališče v Velenju pa je potrebno opustiti zaradi pomanjkanja prostora za nove grobove. Zaradi tega se je že pred leti z generalnim urbanističnim načrtom za Šaleško dolino predvidela gradnja novega pokopališča namesto sedanjih dveh pokopališč, ki ju je potrebno opustiti. Za lokacijo novega pokopališča se je izbral Podkraj pri Velenju, ker se je edino tam našel prostor, ki najbolj ustreza pogojem, ki jih morajo nova pokopališča izpolnjevati po določbah zakona o pokopališčih. Po teh določbah mora zemljišče ki se uporabi za novo pokopališče, biti tako prostorno, da se lahkp na njem uredijo grobovi najmanj za 75 let, da je suho, lahko dostopno in da leži najmanj 500 m od najbližjih poslopij. Previdoma se bosta prejšnji pokopališči opustili 30. junija letos, ker bo do takrat novo pokopališče dokončno zgrajeno. Občinska skupščina bo morala s svojimi predpisi določiti pokopališki red na novem pokopališču, red in način vzdrževanja opuščenih pokopališč, način prenosa posmrtnih ostankov in spomenikov na račun rudnika lignita Velenje (iz opuščenega pokopališča v Šoštanju na novo pokopališče) ter cene za pokopališke storitve na novem pokopališču. Osnutke teh predpisov so odborniki občinske skupščine na tej seji samo načelno obravnavali, ker so menili, da naj o vseh teh vprašanjih obširno razpravljajo občani na zborih volivcev in na drugih sestankih, tako da bodo novi predpisi v kar največji meri v skladu z upravičenimi interesi prizadetih občanov.

SKRB ZA ODDALJENE ŠOLOOBVEZNE OTROKE

Na seji so sprejeli tudi pomemben odlok o prevozu in oskrbi oddaljenih šoloobveznih otrok. Po tem odloku ima vsak šoloobvezen otrok, ki je oddaljen več kot 4 km od šole, pravico do brezplačnega prevoza v šolo, vsak šoloobvezni otrok. na območju, ki je oddaljeno več kot 4 km od šole ter ima več kot 3 km do avtobusnega postajališča, pa ima pravico do brezplačne oskrbe v kraju šolanja. Odlok dopušča možnost, da se pravica do brezplačnega prevoza v šolo oziroma do brezplačne oskrbe v kraju šolanja sporazumno med starši oziroma šolo uredi tudi drugače kot predvideva ta novo sprejeti predpis občinske skupščine. Računa se, da bodo stroški prevozov otrok v šolo znašali letno najmanj 190 tisoč novih dinarjev, stroški oskrbe otrok, ki imajo pravico do brezplačne oskrbe v kraju šolanja, pa nadaljnjih 25 tisoč novih dinarjev.

MANJ DENARJA V OBČINSKEM PRORAČUNU

Občinska skupščina je na tej seji uredila tudi začasni način finaciranja koristnikov sredstev občinskega proračuna in temeljne izobraževalne skupnosti. Po dosedanjih znanih podatkih bodo proračunska sredstva občine v letošnjem letu bistveno manjša kot so bila v preteklih letih, v proračunu pa se bodo morala zagotoviti sredstva za nekatere nove družbene potrebe kot so materialni izdatki postaj milice, razširjena dejavnost občinskih javnih tožilcev itd. Po odlokih, ki urejajo začasno financiranje do sprejetja proračuna, bo imela temeljna izobraževalna skupnost iz rednih virov enaka sredstva kot v prvem tromesečju lanskega leta, sredstva koristnikov občinskega proračuna pa bodo manjša za 2 odstotka.

KRUH NE BO DRAŽJI

Izmed zahtevkov za povišanje cen nekaterim prehrambenim proizvodom je občinska skupščina obravnavala zahtevek podjetja Veležitar za povišanje cen kruhu. Občinska skupščina je ugotovila, da zahtevek ni upravičen, ker se cene moke po uvedbi gospodarske reforme sploh niso spremenile. Vsako povečanje cen kruha, ki predstavlja 11 do 17 odstotkov življenjskih sredstev povprečne delavske družine, bi poslabšalo življenjski standard delovnih ljudi in je zato popolnoma razumljivo, da je bil predlog za povečanje cen kruha soglasno zavrnjen.

Občinska skupščina bo na eni izmed prihodnjih sej obravnavala še predlog za povišanje cen mleka, ki so ga dostavile gospodarske organizacije, ki se bavijo s proizvodnjo in prodajo mleka. Na seji je bil zavrnjen tudi sklep Skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja Ravne na Koroškem, po katerem bi morali plačevati dodatni prispevek za zdravstveno zavarovanje tisti delavci, ki se poleg redne zaposlitve bavijo še s kmetijsko dejavnostjo oziroma tisti, ki so poleg redne zaposlitve še v posebni pogodbeni zaposlitvi s svojo organizacijo. Odborniki so bili mnenja, da uvedba tega prispevka tako dolgo ne bo umestna, dokler se ne bo uvedel tudi dodatni prispevek za zdravstveno zavarovanje za tiste delavce, ki se poleg zaposlitve bavijo še z dopolnilno obrtno dejavnostjo.

Zvezna skupščina pa je na zadnji seji z dopolnitvijo temeljnega zakona o organizaciji in finaciranju socialnega zavarovanja možnost uvedbe dodatnega prispevka za vse osebe, ki poleg dela v delovnem

(Nadaljevanje na 3. strani)

ŠKALČANI PREDLAGAJO PRAZNOVANJE OBČINSKEGA PRAZNIKA V NJIHOVEM KRAJU

Ko so na seji krajevnega odbora SZDL v Škalah ob koncu lanskega leta razpravljali o programu dela za leto 1968, so sklenili, da bodo končno dokončali in opremili dom družbenih organizacij.

Dom družbenih organizacij v Škalah, ki je bil namenjen za gasilski dom, gradijo v Škalah že več kot 10 let. O tej gradnji Škalčani razpravljajo skoraj na vsakem sestanku.

Velik napredek pri izgradnji doma je bil dosežen leta 1966 in 1967, ko so vse družbene organizacije v Škalah prispevale za gradnjo skupaj blizu 4 tisoč novih dinarjev. S prispevkom občinskega odbora SZDL, ki je dal 3 tisoč novih dinarjev in krajevne skupnosti, ki je prispevala 7 tisoč novih dinarjev, so imeli na razpolago 14000 novih dinarjev. Za gradbena dela in material so porabili 22.000 novih dinarjev. Razliko, okoli 8 tisoč novih dinarjev, so dobile družbene organizacije od čistega dobička prireditve ob priliki proslave dneva vstaje.

Dom je pravzaprav dograjen. Potrebna bi bila še samo notranja ureditev — pod, stopnišče, oder, soba in oprema. Zato je krajevni odbor SZDL mnenja, da bi vse družbene organizacije v Škalah s skupno akcijo lahko zbrale dovolj denarja in s prostovoljnim delom dovolj delovne sile, da bi letos dom izročili svojemu namenu.

Da bi otvoritev doma družbenih organizacij lahko primerno proslavili, so sklenili predlagati občinski skupščini, da bi bila letošnja proslava občinskega praznika v Škalah. V tem primeru bi družbene organizacije storile vse, kar je v njihovi moči, da bi do praznika bil dom pripravljen za otvoritev. **-kt**

DELAVSKA UNIVERZA VELENJE

RAZPISUJE

vpisovanje v

- Začetni tečaj angleškega jezika
- Nadaljevalni tečaj nemškega jezika
- Začetni tečaj francoskega jezika
- Krojno-ročni šivalni tečaj
- 8. razred osnovne šole, oddelka za odrasle

Prijave sprejemajo do 15. februarja 1968 vsak delovni dan od 8. do 12. ure v upravnih prostorih v Velenju, Titov trg 2, telefon 85-153.

TITO - vodilni ustvarjalec v revolucionarnem boju narodov Jugoslavije

Trideset let je minilo odkar je tovariš Tito prevzel vodstvo komunistične partije Jugoslavije, mineva pa tudi že petdeset let njegovega revolucionarnega dela. Brez tovariša Tita si ne moremo predstavljati našo revolucionarno pot, zato je njegova tridesetletnica hkrati jubilej vseh jugoslovanskih komunistov in borcev za novo socialistično Jugoslavijo. Te dni se spominjamo prehojene borbene poti tovariša Tita. Spominjamo se njegovega vsestranskega deleža, ki ga je prispeval s svojo veliko sposobnostjo v zgodovinskem razvoju Jugoslavije. Ko se delovni ljudje Socialistične federativne republike Jugoslavije spominjamo na najuspešnejšo etapo naše socialistične revolucije ne moremo mimo osrednje osebnosti tega razvoja. Naj ob tej priliki objavimo besede Edvarda Kardelja, ki jih je med drugim povedal na svečani seji CK ZKJ, decembra lani:

»TITO je rastel iz partije in delavskega gibanja in v svojem boju in v svojih naporih je imel v partiji in delavskem razredu stalno oporo, podporo in sodelovanje. Toda Tito je postal vodilna ustvarjalna osebnost naše partije in našega revolucionarnega delavskega gibanja spričo sposobnosti, da je v številnih dilemah, ki jih je prinašal boj, pokazal prav tiste poti in sredstva, ki prinašajo zmage in uspehe, tj. ki jih potrjuje živa revolucionarna praksa. Za nas revolucionarne marksiste, je namreč veličina zgodovinske osebnosti predvsem njena ustvarjalna vloga v boju za vsestranski človeški napredek in za osvoboditev človeka izpod vseh oblik izkoriščanja in podrejenosti. Zato imajo med zgodovinskimi imeni izreden pomen tista, ki so ne samo postala izraz naprednih teženj zatiranega razreda in človeka ter njihov bojni klic, marveč ki so na posameznih zgodovinskih prelomnicah ustvarjalno vplivala na sprejemanje takšnih revolucionarnih naprednih in humanističnih odločitev, ki so dejansko prinesle uspehe in zmage takšnim težnjam.

TITO je eno najizrazitejših imen v vrstah takšnih zgodovinskih osebnosti.

TITOVO ime je že davno prestopilo tudi meje naše države in postalo lastnina vseh tistih, ki jim je mir eksistenčna potreba, ki nastopajo v obrambo svoje nacionalne biti in obstoja, neodvisnosti, graditve enakopravne skupnosti narodov, osvoboditve izpod vseh oblik izkoriščanja, podrejanja in zatiranja, odstranjevanja sile v odnosih med državami in narodi. Titovo ime je postalo simbol borca v vojni in miru in izraz humanistične vizije novega, rešenega strahu pred uničenjem človeka po človeku in naroda po narodu, sveta, ki bo rodil sadove, kateri ne bodo poznali vojnih strahot in pustošenja, animalnosti v človeku ter med ljudmi in narodi.

Nam, Titovim sodobnikom, je težko vsestransko oceniti ves objektivni pomen njegovega dela. Kot neposredne priče Titove besede in akcije od njegovih prvih zgodovinskih korakov pa vemo, da sta le-ti bili gibalna sila mnogih naših najvažnejših odločitev na usodnih družbenih prelomnicah. Zato je Titovo delo eden tistih zgodovinskih pojavov, ki bodo trajno navdihovali socialistično in vsako napredno misel in akcijo naše družbe.«

PO 25757/1971

VSAKO POLDRUGO MINUTO NOV PRALNI STROJ

Akcija s prazno denarnico po pralni stroj »GORENJE« uspeva

V novi hali, kjer izdelujejo samo superavtomatske pralne stroje, so pred nedavnim uredili še eno montažno linijo. Lani so v tovarni gospodinjske opreme Gorenje izdelali 20 tisoč pralnih strojev, letos pa jih bodo izdelali že 60 tisoč. Ali to pomeni, da se je na tržišču stopnjevalo povpraševanje za njihovimi superavtomatskimi pralnimi stroji.

Tudi v Gorenju so začeli temeljito raziskovati trg. Pravijo, da je v Jugoslaviji še precej področij do koder niso najuspešneje prodrli s svojimi izdelki. Lani so izdelali precej manj pralnih strojev kot so planirali, čeprav število 20.000 za začetek ni majhno. Še enega momenta se v Gorenju dobro zavedajo. V naših trgovinah je precej uvoženih pralnih strojev, zlasti veliko je italijanskih candijev. Po nepreverjenih podatkih so lani uvozili v Jugoslavijo 80 do 100 tisoč pralnih strojev.

NA DAN IZDELAJO 330 PRALNIH STROJEV

S takšnim stanjem pa v Gorenju niso zadovoljni. Ker imajo večje tehniške zmogljivosti kot sedaj proizvajajo, bi lahko imeli tudi boljši zaslužek, če bi jih povsem izkoristili. Tudi letošnji proizvodni načrt je zdaleč pod sposobnostmi. Naj povemo, da delajo sedaj samo v eni izmeni.

V podjetju so se odločili, da bodo prva dva meseca letos pospešeno proizvajali pralne stroje. Druge mesece pa bodo posvetili večjo pozornost spet kakemu drugemu proizvodu. To je znak, da dinamiko proizvodnje uravnavajo tako kot veleva tržišče.

PRALNE STROJE PRODAJO NA POSOJILO BREZ POROKOV IN OBRESTI

S trgovci so se pomenili, da bodo ti prodajali pralne stroje iz Gorenja na enoletni kredit brez obresti, osnovnega pologa in brez porokov. To je vsekakor velika ugodnost za kupce. Seveda pa ti pogoji niso povsod enaki. Ponekod pribijejo k prodajni ceni en odstotek za zavarovanje. Pri nas v Velenju prodajajo stroje in sploh vse izdelke Gorenja v prodajalni trgovskega podjetja Bazen.

Za takšen način prodaje so se odločili, ker so upoštevali zlasti to, da nimajo pralnih strojev predvsem tisti, ki ne morejo takoj pri nakupu odšteti potrebno vsoto denarja. Vsi oni, ki so si lahko prištedili denar pa imajo že povečini pralne stroje.

Na kredit so začeli prodajati šele pred dobrim mesecem. Prodali pa so že nad štiri tisoč pralnih strojev. Zdaj bodo tak način prodaje razširili poleg Celja, Velenja in Trbovelj še v Beogradu, Banja Luki, Zagrebu, Ljubljani, Mariboru, Sarajevu in Subotici.

SKORAJ POVSEM SO OSVOJILI PROIZVODNJO PRALNEGA STROJA

Gorenjski pralni stroj izdelajo sedaj že skoraj povsem sami. Skupaj s kooperanti izdelajo okrog 90 odstotkov pralnega stroja. Uvažajo le programska stikala in nekatere manjše dele, ki se jih ne izplača osvojiti. Pralni stroj izdelajo po italijanskih normah in izdelajo v čistem delovnem času v manj kot poldrugi minuti po en pralni stroj.

Vrednost lanske proizvodnje cenijo po nepopolnih podatkih na 150 milijonov novih dinarjev. Letos pa bodo naredili skokovit porast in računajo z vrednostjo nad 220 milijonov novih dinarjev. Izdelali bodo 310 tisoč raznih proizvodov, največ električnih in plinskih štedilnikov, štedilnikov na trda goriva, med temi pa seveda 60 tisoč pralnih strojev.

LETOS IZDELKI PO JUS

Vse bolj si v Gorenju prizadevajo, da bi svoje izdelke tehniško povsem izpopolnili in uskladili s splošno veljavnimi jugoslovanskimi predpisi. Zato bodo letos tiste izdelke, ki še niso narejeni po JUS normah uskladili z vsemi zahtevami. Močno pa tudi želijo, da bi proizvodi oblikovno odgovarjali okolju in zahtevam gospodinjstva. V te namene sodelujejo z elektrotehniško fakulteto, zavodom za napredek gospodinjstva in še nekaterimi drugimi znanstvenimi ustanovami v inozemstvu.

FIČKI Z OZNAKO »GORENJE«

Pogostokrat srečamo na cesti majhna vozila z znano označbo tovarne gospodinjske opreme iz Velenja. To so servisna vozila, ki križarijo po vsej Jugoslaviji. Kar 40 takšnih servisnih avtomobilov ima njihova servisna služba, ki je organizirana v šestih servisnih središčih. Seveda popravljajo samo izdelke velenjske tovarne.

Zavedajo se, da servisna služba, ki pride v najkrajšem času po okvari h kupcu na dom, veča zaupanje. Čeprav sedaj opravljajo okoli 70 odstotkov garancijskih popravil, pa je vedno več tudi popravil izven jamstva.

Ljudje največkrat reklamirajo, ker ne upoštevajo navodil, ki so priložena vsakemu izdelku tovarne Gorenje. Večkrat aparat ni pokvarjen, temveč kupci ne znajo z njim upravljati. Predvsem pri pralnih strojih pozabijo pozorno prebrati navodila. Takšne vrste pritožbe pa bodo odpravili, ker sedaj že mehaniki iz servisov sami priključijo stroje in kupce takoj poučijo kako morajo z njimi ravnati.

Povsem lahko verjamemo zagotovilom iz tovarne gospodinjske opreme, da bodo letos kvaliteto svojih izdelkov še izboljšali. Zdaj so začeli še bolj vestno kontrolirati proizvode že v fazi izdelave.

L. N.

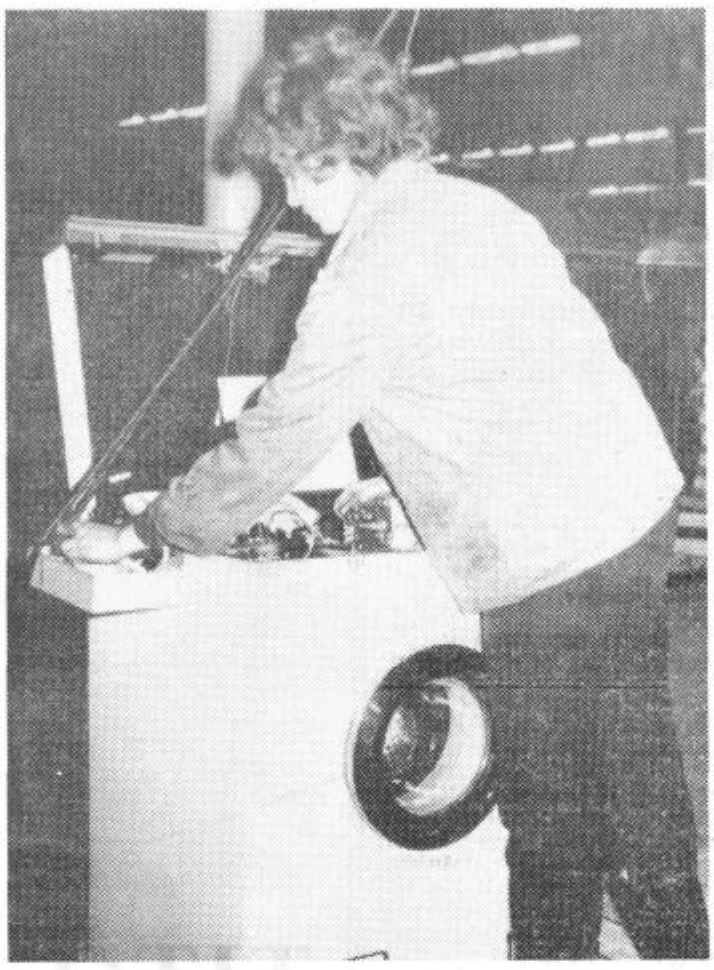

Vsako minuto in pol pride iz montažnega traku nov izdelan pralni stroj

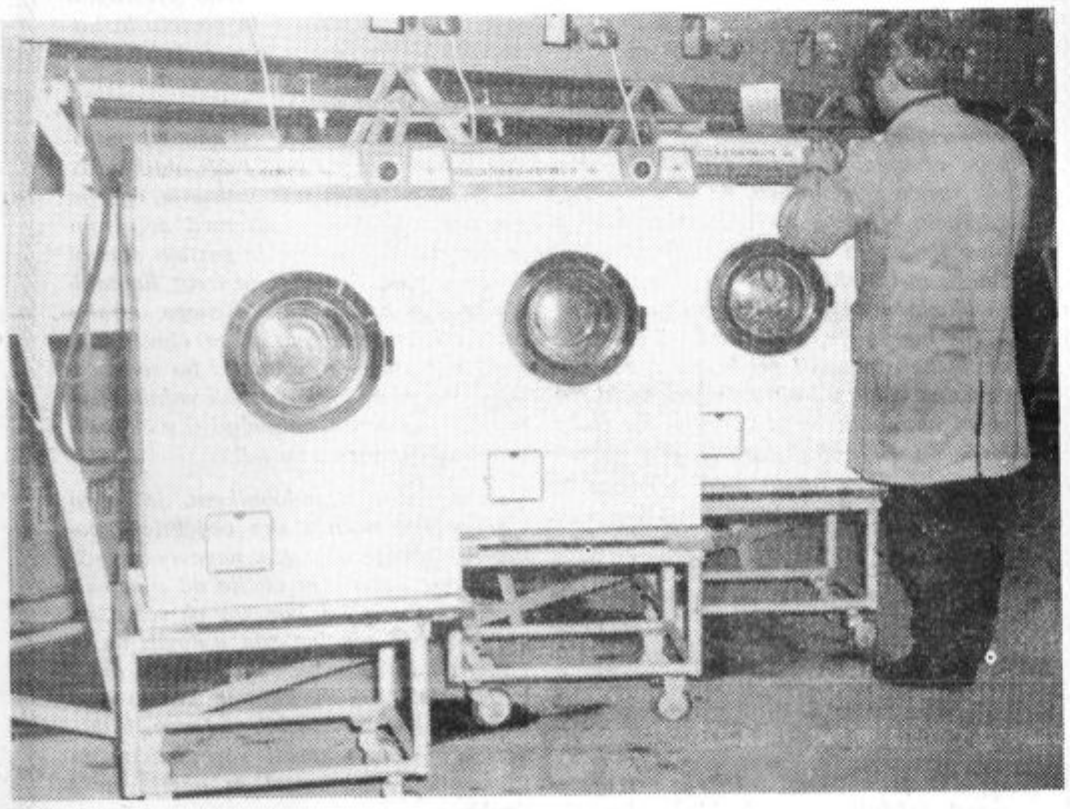

Predno pralni stroj embalirajo ga temeljito preizkusijo. Na sliki: pralni stroj v preizkuševalnici v fazi pranja

V Šaleški dolini pojemo 8 ton kruha na dan

Ob koncu prejšnjega leta so začeli peči kruh v novi pekarni v Velenju. To je zdaj edina pekarna v Šaleški dolini.

Najprej so hoteli obnoviti staro velenjsko pekarno. Kmalu po začetem delu pa so ugotovili, da je zidovje stare stavbe preslabo za kakršnokoli prezidavo. Odločili so se, da bodo vse skupaj podrli in na novo zgradili. Zato so se dela tudi tako dolgo zavlekla.

Novo sodobno pekarno ob Celjski cesti je zgradilo splošno gradbeno podjetje Vegrad, investitor pa je bil Veležitar iz Celja. Stroški izgradnje in opreme so znašali 2 milijona 200 tisoč novih dinarjev.

Pekarna ima dve novi peči s štirimi vložišči. Peči kurijo na nafto. Zmogljivost pekarne je 500 kilogramov kruha. Kruh pečejo zvečer od 20. ure pa do 11. ure naslednjega dne. Testo pa pripravljajo že nekaj ur prej.

Postopek pečenja je zelo mehaniziran. Vreče z moko potegnejo z dvigalom v drugo nadstropje in jo vsipajo v avtomatska mešalna korita. Moka gre zatem skozi sita do manjših silosov. Tu je avtomatska tehtnica, ki odmeri potrebno količino. Nato spustijo moko v mešalna korita. Testo režejo sedaj še ročno. Dobili pa bodo tudi za to delo posebno napravo. Mehanizirano pa ulagajo štruce v peč.

Sedaj spečejo dnevno okrog 8 tisoč kilogramov belega in črnega kruha. Poleg tega pa še 7 tisoč žemljic in tisoč kosov raznega peciva. Tolikšna količina kruha, žemljic in peciva zadostuje za Velenje, Šoštanj in Pesje. Prodajo pa bodo še razširili na Topolšico, Šmartno ob Paki, Polzelo in Braslovče. Kruh prevažajo z dvema avtomobiloma, prodajajo pa ga v lastnih prodajalnah.

Obratovodja Danilo Drobne je povedal, da delajo sedaj v urejenih razmerah. Nova pekarna ima velik prostor za oblikovanje, shajanje in shranjevanje kruha. Na vrhu je suho skladišče in mešalnica. Poleg tega pa so v pekarni še garderobe, sanitarije, kopalnice in jedilnica. Tovariš Drobne pa je tudi povedal, da sedaj še niso od nikoder reklamirali kakovost kruha.

Če bi primerjali porabo kruha z drugimi kraji potem lahko ugotovimo, da v Šaleški dolini pojemo nekoliko več kruha kot drugje. Največ pojemo črnega kruha in peciva. Radi pa segamo tudi po rženem in koruznem kruhu.

V ŠOŠTANJU: sprejeli program dela krajevnega odbora SZDL

Takoj na začetku leta so člani krajevnega odbora SZDL Šoštanj sprejeli program dela za enoletno obdobje. V njem so zajete konkretne naloge Socialistične zveze v Šoštanju. Njihov delovni načrt v celoti objavljamo.

Osnovni namen programa dela krajev. odb. SZDL je konkretno predvideti težišče in usmeritev dela in v bodočem obdobju zagotoviti konsolidacijo v delu KO in organizirano vključitev v razreševanje in izvrševanje vseh pomembnejših družbeno-političnih in gospodarskih problemov in nalog.

Program dela daje orentacijo in spodbudo KO za načrtno in učinkovito delo.

Zaradi daljnosežne narave večine nalog, ki smo jih sprejeli v programu dela za preteklo leto in pomembnosti leteh za naslednje obdobje je program dela za leto 1968 le dopolnitev prejšnjega, z nalogami, ki jih narekuje izpremenjen družbeno-ekonomski položaj in temu ustrezna idejno-politična vsebina ter popolnejše organizacijske oblike dela.

ORGANIZACIJSKE NALOGE

1. Obvladanje in uspešno reševanje nalog iz delovnega področja krajevne organizacije SZDL je možno le v organiziranem, nepretrganem in vzajemnem delu odbora kot celote ter zavestnem delu vsakega posameznika.

Za zagotovitev takšnega dela predvidevamo:

a) redne seje KO (najmanj 1 krat mesečno),

b) polnoštevilno udeležbo na sejah,

c) skrbno in kvalitetno pripravljene seje,

d) konstruktivne in kvalitetne razprave,

e) ustrezne sklepe s konkretnimi zadolžitvami,

f) redno preverjanje nad izvrševanjem sklepov.

2. S pravilno delitvijo dela in zadolžitvami v odboru bomo krepili samostojnost članov odbora pri sprejemanju in izvrševanju nalog iz delovnega programa in drugih. Odraz te samostojnosti mora biti v neposredni povezanosti s člani področja, na katerem član odbora stanuje, v spremljanju in registriranju mnenj, želja in predlogov članov, v seznanjanju članstva s problemi, nalogami in stališči ter pridobivanju članov za sodelovanje v skupnih prizadevanjih za učinkovito reševanje nalog, ki imajo značaj splošne koristi za kraj in prebivalce.

3. Za učinkovitejše delo na določenih interesnih področjih bomo v letu 1968 ustanovili naslednje sekcije:

a) za tisk in informacije,

b) za društveno dejavnost,

c) za družbeno vzgojo.

Skrbno bomo proučili pomen in namen teh sekcij in poskrbeli za takšen kadrovski sestav v sekcijah, ki bo zagotovil organizacijsko trdnost in vsebinsko kvalitetno delo vseh sekcij.

4. Za primerno izvedbo proslav in praznovanj zgodovinsko in kulturno pomembnih dogodkov krajevnega in širšega pomena bo KO izdelal koledar praznovanj in prireditev ter predvidel organizatorje in izvajalce programa, se z njimi dogovoril o pravočasnih pripravah, primernosti in kvaliteti programa.

KO bo pravočasno poskrbel za materialno stran, kakor tudi za organizacijske in vsebinske priprave, da bodo proslave »DEDKA MRAZA« uspešne.

5. Krajevni odbor bo z ustreznimi oblikami in metodami pridobil v članstvo čimveč občanov, ki imajo moralno-politične pogoje, pa še niso včlanjeni v SZDL. Ugotovil in proučil bo vzroke, zakaj posamezniki, med njimi tudi takšni na družbenih položajih, zavračajo članstvo SZDL in odklanjajo plačevanje članarine.

6. S pravočasnimi in skrbnimi organizacijskimi pripravami bo zagotovljen pravočasen začetek in zaključek pobiranja članarine.

Za redno spremljanje in reševanje problemov, ki so v zvezi s pobiranjem članarine, bodo najmanj trije skupni razgovori s poverjeniki.

DRUŽBENO POLITIČNE NALOGE

1. Dosedanja nezadostna povezanost in sodelovanje z družbeno-političnimi organizacijami in društvi na področju mesta narekuje vzpostavitev in neposredno kontinuirati sodelovanje s krajevnim odborom SZDL preko članov odbora. Z vzpodbudnimi predlogi in drugimi načini bo KO prispeval k reševanju raznih problemov organizacijske in kadrovske narave ter izvrševanju programskih nalog. Vzporedno pa si bo prizadeval vskladiti delo pri organiziranju in izvedbi nalog širšega obsega in pomena kot so prireditve, proslave in podobno, ter enotnost stališč pri reševanju vseh pomembnih družbeno-političnih vprašanj.

2. V sistemu socialistične demokracije postajajo krajevne skupnosti čedalje pomembnejša oblika neposrednega samoupravljanja občanov. Krajevni odbor SZDL si bo prizadeval, da bi krajevna skupnost postala dejansko samuopravna skupnost občanov da bo delo KS resnični odraz želja in potreb občanov. Za uspešno reševanje problemov in uresničevanje nalog, ki izhajajo iz tega in ki imajo značaj splošne koristi za kraj in prebivalce, pa je potrebno organizirano sodelovanje največjega števila občanov ter pripravljenost delovnih organizacij, da z ustreznimi denarnimi sredstvi in enotnostjo stališč prispevajo k čim hitrejšemu reševanju obstoječih in nastajajočih potreb. KO SZDL bo vsestransko podprl prizadevanja KS pri aktivizaciji občanov in delovnih organizacij za pospešeno uresničevanje teh nalog.

3. Krajevni odbor SZDL se bo zavzemal, da ne bodo zbori volivcev le tribuna za obveščanje občanov o že sprejetih odločitvah, temveč tribuna za oblikovanje predlogov in neposredno odločanje o vseh zadevah, ki spadajo v pristojnost volivcev. Zato se bo tudi zavzemal, da bodo zbori volivcev večkrat kot doslej, da bodo dobro pripravljeni in dobro obiskani.

3. Za zavestnejše sodelovanje občanov pri oblikovanju mnenj in predlogov ter razreševanju in izvrševanju nalog je odločilnega pomena pravočasna in pravilna informiranost občanov o vseh pomembnejših problemih in nalogah. Za zagotovitev tega bo KO SZDL tekoče spremljal in obravnaval vse pomembnejše probleme in naloge, oblikoval mnenja in stališča ter v obliki dialogov v lokalnem časniku »ŠALEŠKI RUDAR« seznanjal članstvo in pridobival njegovo mnenje.

Z enakim namenom bo KO SZDL večkrat organiziral razgovore s člani SZDL za območje uličnega poverjeništva, na katerih se bodo člani KO neposredno seznanjali s problematiko terena ter izmenjavali mnenja o vprašanjih, ki zanimajo članstvo.

Z organiziranjem javne tribune bo KO SZDL omogočil članom, da se seznanijo z interesnimi vprašanji iz raznih področij našega družbenega življenja.

5. Na področju družbene vzgoje se srečujemo z mnogimi problemi, katerih reševanje terja sodelovanje vseh družbenih činiteljev. Zato bo KO SZDL z večjo pozornostjo spremljal to problematiko ter se z organiziranjem predavanj in razgovorov o teh problemih vključil v prizadevanja uspešnejšega reševanja vprašanj.

DRUŠTVU GROZI PROPAD . . .

Tako je med drugim povedal predsednik turističnega društva Šoštanj Stane Dolar na občnem zboru, 6. januarja letos, ko je poročal o dveletnem delu.

Vendar pa so kasneje v razpravi bili enotni, da je bilo delo turističnega društva v Šoštanju le uspešno. Predvsem pa so bili enotni v tem, da mora društvo še naprej obstojati.

Pa vendar se povrnimo k predsednikovi ugotovitvi, ki smo jo zapisali na začetku. Tako-le je o tem problemu povedal v svojem poročilu: »Med organizacijske spremembe štejemo pri društvu poskus formiranja komisij. S tem smo hoteli zamenjati klasične oblike dela in oblikovati manjše skupine v katerih bi bili ljudje, ki imajo različne interesne dejavnosti. Na formacijo teh komisij smo deloma prišli, ker smo hoteli do tega občnega zbora pripraviti obliko za nadaljnje delo. Ustanovilj smo pet komisij, in sicer: komisijo za izgled mesta, materialno poslovanje, turizem, za reklamo in propagando in komisijo za prireditve. Ker reorganizacija ni uspela smo ugotovili, da v našem društvu ni sposobnih kadrov. Tisti, ki pa so sposobni so preveč obremnjeni ali so ljudje, ki v društvenih akcijah ne morejo doseči toliko kot oni, ki so v delovnih organizacijah na odgovornejših delovnih mestih. Vzporedno s tem problemom se pojavlja nova težava in društvu resno grozi propad, če mu ne podpremo temeljev, ki so spričo naštetih vzrokov popustili. Povedal bom glavne vzroke zakaj so nekateri člani upravnega odbora odstopili. V društvu sta zastopana samo dva direktorja, čeprav je v Šoštanju več podjetij. Večina direktorjev iz šoštanjskih podjetij živi izven kraja in jim je edina skrb le služba v tem kraju, drugo pa jih ne zanima. Trud sedanjega upravnega odbora ni naletel na moralno podporo, da bi bilo turistično društvo, podprto pri svojem delu in da bi se vsa društva povezala in skupaj delala v prid popularizacije Šoštanja kot turističnega kraja«.

Del predsednikovih ugotovitev smo zapisali zato, da bodo zlasti družbeno politične organizacije v kraju prisluhnile težnjam in težavam društva. V programu krajevnega odbora SZDL je zapisano, da bo krajevni odbor pomagal društvom v kraju »z vzpodbudnimi predlogi in drugimi načini pri reševanju raznih problemov organizacijske in *kadrovske narave*«. Turizem je za Šoštanj pomembna gmotna panoga.

Zato bi morali v turističnem društvu sodelovati vsi, ki imajo od turizma koristi. Krog takšnih koristnikov pa je vsekakor velik, brez dvoma pa večji od števila sedaj aktivnih delavcev. Ne bomo navsezadnje povedali preveč, da bodo morali pri razvoju turizma sodelovati vsi Šoštanjčani. Vsi bi se morali zavedati, da je turistična dejavnost pomembna za nadaljnji uspešni razvoj kraja. Saj bodo imeli vsi od turizma tudi gmotne koristi.

Pa vendar so dosežki turističnega društva v Šoštanju vidni. Od 1961. leta dalje, ko so v Šoštanju ustanovili turistično društvo, so začeli v kraju vse pogosteje razpravljati o turizmu. Kraj je dobil po zaslugi turističnih delavcev več pridobitev. Naj naštejemo najpomembnejše. Uredili so razvaline Pustega gradu, ob njih razgledno ploščad in speljali pot do njih. To turistično postojanko bodo urejevali še naprej, ker je od tod lep pogled na mesto in Šaleško dolino. Razvaline bodo razsvetlili, ob poti postavili klopi in namestili daljnogled.

Precej so naredili tudi na področju propagande. Založili so spominski znački in 20 tisoč barvnih razglednic. Turistični tedni, ki jih prirejajo že več let s številnimi športnimi in kulturnimi prireditvami ter likovnimi in cvetličnimi razstavami, popestrijo življenje v Šoštanju.

V Šoštanju so lansko leto zgradili na pobudo turističnega društva novo avtobusno postajo. Ta je za kraj velika pridobitev. Postajališče je zgradil velenjski Vegrad, veljalo pa je 180 tisoč novih dinarjev. Turistično društvo je najelo 145 tisoč novih dinarjev kredita, preostanek pa so dali iz lastnih sredstev. Zdaj so se z Izletnikom iz Celja pogovorili, da bo le-ta pet let zapored odplačeval letne zneske do 120 tisoč novih dinarjev z dodatnimi obrestmi v višini 8 odstotkov. Izletnikovi avtobusi pa se bodo lahko v tem času brezplačno ustavljali na postajališču.

Srednjeročni plan razvoja turizma na območju Šoštanja za čas do 1970. leta, ki so ga sprejeli na občnem zboru, predvideva večjo aktivnost. Turistični delavci načrtujejo povečanje ležišč in zlasti odpiranje novih področij. O njihovem srednjeročnem načrtu bomo podrobno pisali v naslednji številki našega časnika.

Na občnem zboru so izvolili nov upravni odbor. V njem so: *Jože Brinovšek, Stane Dolar, Zvone Debelak, Janez Erhard, Viktor Kojc, Marjan Komar, Franjo Mašek, Milan Novak, Martin Primožič, Florjan Praznik, Tine Steblovnik, Andreja Zevnikar, Riko Železnik in Marija Uršnik.*

POROČILO S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE

(Nadaljevanje s 1. strani)

razmerju s polnim delovnim časom opravljajo še kakšno drugo samostojno dejavnost, že uzakonila in se zaradi tega pričakuje da bo ta problem občinska skupščina v kratkem ponovno obravnavala.

ŠE NAPREJ PRI SKUPNOSTI SOCIALNEGA ZAVAROVANJA V RAVNAH

Občinska skupščina je obravnavala tudi nekatere predloge, da bi se naše območje oddvojilo iz komunalne skupnosti socialnega zavarovanja Ravne na Koroškem in se priključilo celjski komunalni skupnosti. Zagovorniki tega predloga menijo, da bi s tem nastala močnejša rizična skupnost, ki bi lahko lažje krila vse stroške zdravstvenega varstva občanov na svojem območju. Odborniki so na seji ugotovili, da bi bilo najprimernejše, če bi za vso republiko, namesto sedanjih devetih, obstajala samo ena skupnost socialnega zavarovanja in bi morala iti vsa prizadevanja v to smer, ker bi se tudi s priključitvijo naše občine k celjski rizični skupnosti možnost kritja vseh stroškov zdravstvenega varstva z rednimi dohodki socialnega zavarovanja bistveno ne povečala. Zaradi takih ugotovitev je občinska skupščina sprejela sklep, da bo naše območje še nadalje vključeno v sedanjo skupnost socialnega zavarovanja.

ZNIŽANA AMORTIZACIJSKA STOPNJA OSNOVNIH SREDSTEV ZA VELENJSKO PAKO

Odborniki občinske skupščine so na tej seji odobrili gostinskemu podjetju Paka Velenje znižanje stopnje amortizacije osnovnih sredstev, ker njihove gostinske kapacitete niso polno zasedene vse leto.

Predlog stanovanjske enote rudnika lignita Velenje, da bi se povišala stopnja amortizacije stanovanjskih hiš v družbeni lastnini, ki jih upravlja njihova enota, od 1 na 1,9 odstotkov, pa je zavrnila, ker mora biti amortizacija za vse stanovanjske hiše v občini enaka in bi jo ostale organizacije, ki opravljajo s stanovanjskimi hišami zaradi večjih potreb po sredstvih za tekoče in investicijsko vzdrževanje, ne mogle plačevati.

Občinska skupščina je odločila, da se od 1. 1. 1968 vplačuje na posebnem računu pri službi družbenega knjigovodstva 18 odstotkov stanovanjskega prispevka za subvencioniranje stanarin. Ta odstotek je doslej znašal 27 odstotkov. Do zmanjšanja tega odstotka je prišlo zaradi tega, ker se stanarine s 1. 1. 1968 povišajo po samem zakonu za okoli 25 odstotkov in je tako potrebno manj sredstev za izplačevanje razlike med polno stanarino in stanarino, ki jo plačujejo lastniki stanovanjske pravice.

Razpisali so volitve v svet novo ustanovljenega Savinjsko-šaleškega zdravstvenega doma v Velenju, sprejeli nekatere spremembe in dopolnitve že prej sprejetih občinskih predpisov, med drugim tudi odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o priznavalninah in dijaški pomoči. S tem odlokom so pogoji za priznanje priznavalnin za nekatere kategorije upravičencev zaostrili, ker je bil obseg pravic po prejšnjem odloku glede na razpoložljiva sredstva preširoko določen.

PRIHODNJIČ ODGOVORI NA VPRAŠANJA ODBORNIKOV

Odborniki so na tej seji postavili več zanimivih vprašanj, na katera bo morala občinska uprava pripraviti odgovore do prihodnje seje. Tako je bilo npr. postavljeno vprašanje, kakšne ukrepe namerava občinska skupščina storiti, da bi se dokončno elektrificiral zaselek Šentvid v krajevni skupnosti Paka pri Velenju, ki ima 13 gospodarstev. Zaselek Šentvid je poleg naselja Šentvid nad Zavodnjo edino območje v občini, ki še ni elektrificirano. Stroški napeljave elektrike bodo znašali okoli 170 tisoč novih dinarjev in jih tamkajšnji prebivalci, ki so večinoma mali kmetje in delavci, sami nikakor ne zmorejo pokriti. V zvezi z nizko napetostjo električnega toka v Podkraju pri Velenju, Šentilju, Skalah in še drugod, je odbornike zanimalo, kaj bo letos storjeno da bi se ta pomanjkljivost odpravila.

Nadalje so odborniki zahtevali pojasnilo, ali se bo začela gradnja turistične ceste na Paški Kozjak; kdaj bo zavarovan most pri Čuježevem jezu v Paki pri Velenju; ali so kakšne možnosti, da bi se zgradila ograja okoli pokopališča v Skalah; zakaj so višji predeli mesta Šoštanj, zlasti Gorice, večinoma brez vode itd. Predlagano je bilo tudi, da se v finančnem načrtu komunalnega sklada za leto 1968 zagotovi finaciranje gradnje javne razsvetljave nekaterih območij mesta Velenje, severno od Kidričeve ceste, kjer javna razsvetljava še sploh ni napeljana. **O odgovorih na ta vprašanja bomo v našem listu poročali.**

Na pobudo odbornikov je bil sprejet tudi sklep, da se mora občinska skupščina aktivno vključiti v prizadevanja, da se vir toplovodnega ogrevanja za Velenje usposobi za nemoteno obratovanje, ker je sedanje stanje tako, da lahko naprave za toplovodnno ogrevanje v TE Velenje nenadoma odpovedo, kar bo imelo zelo hude posledice za prebivalce, javne službe in gospodarstvo celotne občine.

Občinska skupščina je v zvezi s popravki proračuna za prihodnje leto naročila tudi občinskim upravnim organom, naj pripravijo pregled vseh prispevkov in davkov, ki jih plačujejo delovne organizacije in občani naše občine in so dohodek drugih družbeno političnih skupnosti, to je republike, federacije, socialnega zavavarovanja itd. Občinski upravni organi morajo pripraviti tudi seznam predpisov, ki obvezujejo občinske skupščine financiranje določenih družbenih potreb ne glede na to, ali ima občina za to zagotovljena sredstva ali ne.

KONČAN SPOR O CENI VELENJSKIH HIŠ

BANKA DOBILA PRAVDO

Viktor Rosenstein bo moral doplačati zahtevani znesek za svojo hišo, isto pa velja še za 30 drugih lastnikov hiš, ki še niso pristali na višjo ceno.

Vrhovno sodišče Slovenije je kot sodišče druge stopnje zavrnilo pritožbo Viktorja Rosensteina in potrdilo odločbo celjskega okrožnega sodišča, ki je v pravdi med velenjsko podružnico celjske kreditne banke in Rosensteinom odločilo, da mora ta doplačati za hišo 1,706.000 starih dinarjev. Hkrati je vrhovno sodišče ugodilo pritožbi kreditne banke in odločilo, da sta dolžna za stroške pravde na prvi stopnji vsaka stranka kriti svoje stroške. S tem je bila odpravljena odločitev, da mora banka kriti 70 odstotkov stroškov.

Spor o ceni 107 enodružinskih hiš v naselju Šmartno II je star že skoraj dve leti. Spomladi leta 1966 so namreč ugotovili, da za pogodbeno ceno teh hiš ne bo mogoče dograditi. Kreditna banka, ki je postala naslednik ukinjenega stanovanjskega sklada in s tem investitor, ter Vegrad, ki je po priključitvi rudniškega gradbenega obrata postal naslednik izvajalca, sta se dogovorila o povišanju skupne cene za 207 milijonov starih dinarjev. Po prvotni pogodbi bi morali vseh 107 hiš zgraditi za 586,5 milijona starih dinarjev, po dodatku pa se je ta cena zvišala na 793,8 milijona starih dinarjev.

Vegrad je nato nadaljeval z gradnjo (nekatere hiše so takrat že bile vseljene), banka pa je sestavila nove pogodbe in zahtevala, da kupci pristanejo na podražitev. Da kupci niso bili veseli take spremembe, si lahko mislimo. Polagoma se je večji del lastnikov novih hiš vendarle sprijaznil s podražitvijo, medtem ko jih je nekaj čez 30 kljubovalo in vztrajalo pri prvotni pogodbeni ceni.

Kreditni banki ni preostalo drugega, kakor da je sprožila pravdo. Tožbo je naperila zoper dva kupca, pri čemer je eden kmalu poravnal, drugi, Viktor Rosenstein pa vztrajal. Pravda se je začela avgusta ali septembra 1966. Bilo je več narokov, končno pa je celjsko okrožno sodišče odločilo 22. junija 1967. Sodišče je — upoštevajoč realne razmere — zavrnilo prvotni zahtevek banke za razveljavljene kupne pogodbe (ki bi pomenil izselitev strank), ugodilo pa subsidiarnemu zahtevku po zvišanju kupnine. Zoper sodbo se je Rosenstein pritožil in predlagal razveljavitev in ponovno sojenje.

Pravda je bila velikega pomena, ker je v resnici šlo za pravico vseh 31 kupcev, ki niso hoteli pristati na podražitev. Po drugi strani je bila močno zainteresirana tudi banka, saj je šlo za njenih 53,6 milijona starih dinarjev, ki jih je že plačala Vegradu.

Rosensteinova hiša bo po novem veljala okrog sedem milijonov starih dinarjev, kar je še vedno precej manj, kot znaša današnja tržna vrednost teh hiš. Resnici na ljubo moramo dodati še to, da cena, ki jo je zahtevala banka in sedaj potrdilo sodišče še niti ni realna cena. Hiše so namreč v resnici veljale precej več. O tem lahko povedo pri Vegradu, kjer beležijo pri teh hišah 109 milijonov starih dinarjev primanjkljaja. Vegrad je torej povprečno za vsakega izmed graditeljev nehote prispeval po en milijon. Še več pa je za to naselje prispeval rudnik, ki je financiral komunalno ureditev. Rudnikov račun za to naselje znaša blizu 346 milijonov starih dinarjev. Vsega tega kupcem, ki so hkrati s hišami dobili komunalno v redu opremljeno naselje (asfalt, toplovod, vodovod itd.), ni treba poravnati.

Ker je sodba pravnomočna, bo banka bržkone v kratkem prisiljena tožiti tudi vse druge kupce, če v kratkem še ne bodo uredili pogodbenih razmerij.

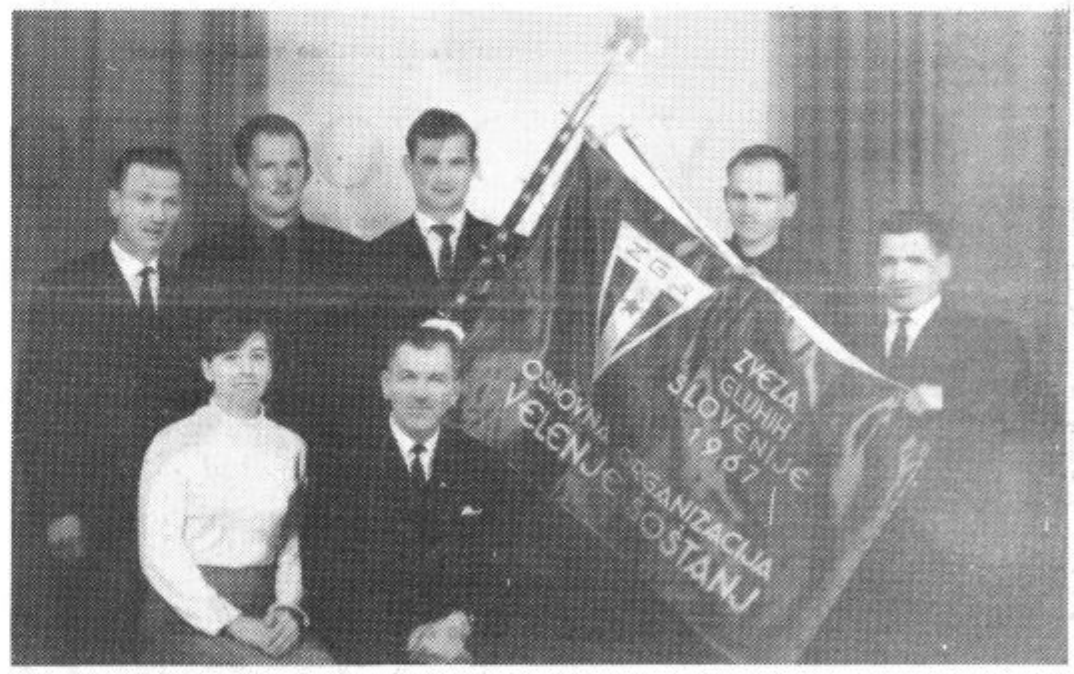

Člani upravnega odbora osnovne organizacije gluhih Velenje–Šoštanj ob priliki razvitja društvenega prapora

OBČNI ZBOR GLUHIH

Gluhonemi iz naše občine so združeni v osnovni organizaciji gluhih, ki je skupna za velenjsko in mozirsko občino. V to organizacijo je včlanjenih 105 gluhonemih. Tako številna organizacija pa skrbi, da se člani v njej čim uspešneje udejstvujejo.

Na občnem zboru, ki je bil 7. januarja v Velenju, je predsednica **Erika Grobelnik** podala obširno poročilo o delu. Iz njenega poročila povzemamo, da je v zadnjih dveh letih organizacija gluhih za Velenje in Mozirje naredila precej za svoje člane. Problem zaposlovanja gluhonemih iz mozirske občine so obravnavali na posebni konferenci. Člani organizacije pa so bili na številnih skupnih izletih. Svečano so proslavili 25. obletnico vstaje jugoslovanskih narodov na Pirševem domu. Pomerili pa so se večkrat med seboj v raznih športnih igrah.

Septembra lani je bilo v Velenju srečanje gluhih iz Slovenije. V delavskem klubu so priredili razstavo, v kulturnem domu pa bogat kulturni program. Ob tej priliki je organizacija gluhih iz Šoštanja — Velenja razvila prapor, ki je prvi društveni prapor v Sloveniji.

Za dolgoletno delo so podelili diplomo **Rudolfu Kešpretu.** Ponovno pa so izvolili Eriko Grobelnikovo za predsednico in Rudija Bolha za tajnika.

IZŽREBALI SMO NAGRADE

Pravilne rešitve nagradne novoletne križanke so:

— opisi vodoravno: silvestrovanje, akter, oaza, je, Larson, LIK, osa, poslovodja, novo leto, Ana, pivci, Iva, Aviz, rja, pare, ornice, oo, AM, tisk, sla, Pikardija, test, et, do, ader, kvalitetno, nota, obil, Knin, ibis, IC, ak, ara, oplažen, klada, Re, prebresti, seno, ona, posesti, sanirati, Simona, oroz, briket, sulec, no, Urška, Avar, kuga, korona, trata, as.

— opisi navpično: pat, vo, pregon, iritabilen, Rok, veselica, OSO, Ksil, ŽP, azur, salonit, TT, peron, ro, Pikaso, EK, neni, ŠN, ultravioletna, Barbka, ves, ovratnik, ara, aeroplan, on, Kelti, Noe, ipd., als, Ikar, to, stacionirati, Eva, pračlovek, obadi, tat, Valvazor, asi, Zois, ion, oda, smuka, nikdar, id, oje, jaje, sneg, kalamar, tacar.

Za razpisane nagrade so bili izžrebani:

- **300 N-din prejme** MARIJA OVČJAK, Kajuhova 12, Šoštanj;
- **120 N-din prejme** LJUBICA RAZGORŠEK, Šaleška 14/c, Velenje;
- **80 N- din prejme** SLAVKA KORTNIK, Tomšičeva 15, Velenje.

Nagrade bomo poslali po pošti.

Vaš obveščevalec

ŠALEŠKI RUDAR

DRUŠTVA PRIJATELJEV MLADINE OTROKOM OB NOVEM LETU

Otroci so bili zadovoljni

Ker so pionirski odredi na šolah in uprave obeh vzgojno varstvenih ustanov v občini poskrbeli za novoletno vzdušje in obisk dedka Mraza za svoje gojence, so društva prijateljev mladine v občini pomagala šolam le tam, kjer je bila njihova pomoč potrebna, sicer pa so se bolj posvetili tistim otrokom v občini, ki živijo v težjih razmerah ter skušali vnesti tudi v njihovo novo leto nekaj več veselja in topline

OBDARILI 140 OTROK

DPM VELENJE je priredilo posebne filmske predstave s povišano vstopnino. Film »Operacija opij« so trikrat predvajali in imeli ob tem 3.000 N-din dobička. Dvorano in film je dal brezplačno na razpolago kulturni dom Velenje. Društvo je nadalje zbralo od delovnih organizacij na svojem področju 3.450 N-din. Prispevke so dali: rudnik lignita Velenje, lekarna Velenje, zdravstveni dom Velenje, rudarski šolski center, Stix, projektivni biro, Vegrad, »Gorenje«, komunalna banka in planinsko društvo.

Občinska zveza prijateljev mladine jim je kot vsem svojim društvom v občini nakazala 800 N-din, trgovsko podjetje Bazen pa jim je dalo svoj prispevek v obliki popusta pri nakupu različnega blaga, kot majice, žabe, puliji, bluze, srajce ipd. Nogavice, dokolenke in žabe je društvo s popustom nakupilo tudi v tovarni nogavic Polzela pri tem pa jim je pomagala tudi uprava rudarskega šolskega centra.

Skupno je društvo v Velenju zbralo 7.250 N-din. Dedek Mraz je tako lahko obdaril 140 otrok s paketi v povprečni vrednosti 50 N-din

Ob obdaritvi so otrokom pripravili prijeten program v katerem je med drugimi nastopal brezplačno tudi komik, ki gostuje v hotelu Paka. Otroci in navzoči starši so bili zadovoljni, ob koncu pa so jih članice odbora pogostile s čaji in velikimi krofi, ki jih je zanje prispeval hotel Paka.

Kulturni dom Velenje je za otroke predvajal v tednu praznovanja tri barvne filme po znižani ceni. Otroci so si lahko ogledali tudi pravljično igrico »Dedek Mraz prihaja«, ki jo je pripravila Marta Trampuž. S to igrico so gostovali tudi v Šoštanju, Pesju in Škalah.

DEDEK MRAZ NA ŠOŠTANJSKIH ULICAH

DPM ŠOŠTANJ je skupaj s krajevnim odborom SZDL pripravilo program praznovanja in zbralo okoli 2.200 din. S praktičnimi darili so obdarili 137, otrok, ki jih je prav tako kot v Velenju predlagalo socialno skrbstvo pri občini, šole in otroški vrtec. Dedka Mraza so šoštanjski otroci pričakali v dvorani bivšega sindikalnega doma ob pravljicah in ugankah. Za sladek zaključek prijetnega doživetja pa sta poskrbela hotel Kajuh in kmetijska zadruga Šoštanj. Dedek Mraz je s svojim spremstvom tudi dvakrat obšel vse mesto.

TUDI NAJMLAJŠI RADOSTNI

DPM TOPOLŠICA je zbralo 1.900 din. Predvsem so poskrbeli za vse predšolske otroke, ki so ob programu v sladki negotovosti in tajinstvenem pričakovanju, ki je tako pristno pri mladih cicibanih, dočakali dedka Mraza, ki jih je vse po vrsti obdaril s paketi polnimi dobrot.

Pinonirjem na šoli je društvo kupilo tri sani in jih tudi skromno obdarilo s sladkarijami.

DPM ŠMARTNO OB PAKI je za praznovanje izdalo 1.000 din. Pionirjem na šoli so nabavili 12 sani in prav vse je dedek Mraz poleg tega obdaroval s pomarančami.

Prav tako kot v Topolšici so tudi oni pripravili lepo praznovanje za vse predšolske otroke, ki so jih po programu pogostili s pecivom in čajem.

Skupno so vsa štiri društva zbrala 12.350 din kar kaže na veliko prizadevnost odborov in veliko razumevanje delovnih organizacij in drugih, ki so prispevali posebej tudi za te otroke.

Dedka Mraza so bili posebno veseli cicibani

SPORNA ZADEVA V VELENJU

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT POTRDIL OBČINSKO ODLOČBO

GRE ZA SPOR, ALI SME IMETI ŠVAJGLOVA HIŠA DOSTOP MED TRAVNERJEVO IN MAJCENOVO HIŠO – ODLOČBO JE MOGOČE IZPODBIJATI ŠE NA SODIŠČU Z UPRAVNIM SPOROM.

Republiški sekretariat za urbanizem je zavrnil pritožbo **Leopolda Travnerja** in **Majde Majcen** in potrdil občinsko odločbo z dne 2. novembra **1967,** ki v dispozitivu govori o tem, da komunalnemu skladu dovoljuje zgraditev ceste do hiše **Alojza Švajgla** med hišama Leopolda Travnerja in Majde Majcen. Upravni postopek je s tem zaključen, prizadeti stranki pa imata pravno možnost, da zahtevata, naj sporno odločbo v upravnem sporu preizkusi še vrhovno sodišče Slovenije.

Zgodba o pravici Švajglovih, da dobijo dostop do hiše po najkrajši, najcenejši in s tem tudi najugodnejši smeri, je precej dolga in zapletena. Že v začetku naj navedemo, da je bilo zemljišče pred nacionalizacijo last Jožefe Oštir, tj. Švajglove tašče in da je to eden izmed primerov, ki kaže kako posamezniki ozko gledajo svoje koristi, ne da bi upoštevali tudi potrebe in koristi sosedov.

Kakor smo zvedeli na občinski skupščini, je problem nastal v prvi vrsti zaradi tega, ker se investitor oz. izvajalec ni držal lokacijske dokumentacije, ki je bila izdelana za vzhodni del območja Šmartno II. Tam so brez dovoljenja pristojnega občinskega organa spremenili zazidavo v tem smislu, da so se »raztegnili«. Hiše so postavili bolj redko, deloma drug tip, s tem pa dobili okrog hiš precej večje površine.

Zaradi neodobrenih sprememb je že leta 1966 nastalo vprašanje, kje speljati cesto do hiše Alojza Švajgla, ki je gradil izven skupine na nekoliko dvigajočem se svetu za drugimi hišami. Strokovnjaki so že jeseni 1966 ugotovili, da je najboljša možnost za dostop k Švajglovim med Travnerjevo in Majcenovo hišo. Ker takrat hiša še ni bila gotova, tudi ni bilo take nuje, ker pa so se Švajglovi lani pripravljali na vselitev in se kasneje tudi vselili, so morali vprašanje dostopa nujno rešiti.

Ker je že prej šlo precej po domače glede komunalne ureditve v naselju (Majcenova je bila vodja gradbišča) in ker prizadeti stranki nista bili knjiženi kot koristnika zemljišča, so skušali zadevo rešiti kar najbolj enostavno. Ko pa so delavci komunalnega podjetja pričeli z deli sta oba soseda napravila precejšen vik in krik. Sprožila sta tudi postopek za motenje posesti pri občinskem sodišču v Šoštanju in dosegla ustavitev del. Sodišče je sicer razsodilo v korist obeh tožnikov, vendar potem ni prišlo do izvršitve.

V tistem času je rudnik lignita s svojo mehanizacijo pričel urejati teren za gradnjo nasipa po katerem naj bi uredili dostop do Švajglovih z vzpetine na severni strani. Ta dela, ki so bila tudi brez dovoljenja so potem ustavili na osnovi pritožbe nekega drugega soseda. V tem primeru bi imeli Švajglovi pristop po ovinku, gradnja ceste bi bila dražja in porabili bi več zemljišča.

Občinska skupščina je 25. avgusta 1967 izdala odločbo o tej cesti oziroma dostopu med Travnerjevo in Majcenovo hišo. Na to odločbo sta se oba pritožila. 2. novembra 1967 je občinska skupščina ponovno izdala odločbe s približno enako vsebino. V obrazložitvi odločbe so navedli med drugim že omenjeno spremembo zazidave brez odobritve, dalje da je ta dostop najbolj naraven, pri licitaciji hiš ni bilo zajeto tudi zemljišče, da po zazidalnem načrtu za naselje ni predvidena razparcelizacija temveč parkovna ureditev in da dostop do Švajglovih, tj. do ene same hiše v ozadju, obeh sosedov ne bo motil. Drugje so bolj prometna pota dosti bliže hiš.

Približno iste kot v občinski odločbi so tudi navedbe v obrazložitvi odločbe republiškega sekretariata za urbanizem. Povedati bomo morali tudi, da je občina dosegla sporazum s kreditno banko, podružnico Velenje, (ki je bila kot naslednik stanovanjskega sklada investitor za celotno Šmartno II), da je banka sporno zemljišče odstopila nazaj občini.

Travnarjevi in Majcenova sta res okrog hiše že urejala vrtove, vendar pa teh nekaj kvadratnih metrov zemlje le ni taka reč, da jih ne bi oba soseda mogla pogrešati. Rekli smo že tudi, da vrtovi tako niso bili načrtovani. Menimo, da je dobro sosedstvo tudi več vredno kot košček zemljišča. Seveda pa lahko prizadeta soseda izkoristita tudi še zadnjo pravno možnost.

V NOVO LETO Z RUDARSKIM »SREČNO«

Velenjski rudarji so letos srečno pričakali novo leto. Bili so zadovoljni, da so kljub težavam uspešno zaključili staro leto. Te težave so nam vsem dobro znane in jih zato ne bomo ponavljali. Bile so in so tudi delno že minile...

Rudniški odbor sindikata je svojim članom ob koncu leta pripravil več prireditev. Vse člane kolektiva so pogostili v delavskem klubu. Rudarji so se srečali v njihovem klubu, se pogovorili in si voščili srečno novo leto. Res, velenjski rudarji so stopili v novo leto s pravim rudarskim SREČNO. Izvedeli smo, da so se tržne razmere izboljšale. In kaj je boljšega kot prodati to kar s trudom nakopljejo v temačnih globinah. Prav gotovo pa bi bili rudarji zadnji dan leta še bolj srečni, če bi bili poleg njih v delavskem klubu tudi tisti tovariši, ki so morali zavoljo znanih težav zapustiti delo v rudniku. Spomnili pa so se tudi njih.

Drugače pa je bilo v mali dvorani kulturnega doma, kjer so se zbrali otroci tistih članov kolektiva, ki so se pri delu smrtno ponesrečili. Z njimi so bile tudi matere. Medtem ko so otroci veselo odpirali zavoje v katerih so bila bogata darila, so njihove matere morda še bolj živo občutile izgubo očetov. Rudi Kortnik, predsednik rudniškega odbora sindikata je vsem želel srečno novo leto in obljubil, da bo materam sindikat še nadalje pomagal. Dejal je, da je skrb za otroke smrtno ponesrečenih članov kolektiva najpomembnejša naloga rudniškega sindikata.

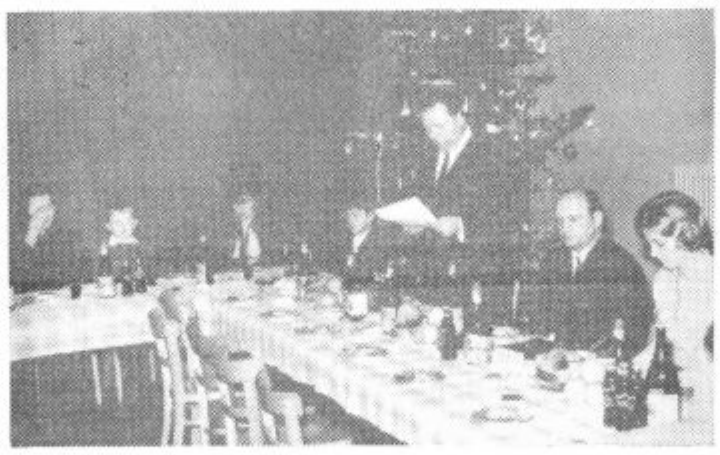

Otroke smrtno ponesrečenih rudarjev so za novo leto obdarili. Ob tej priliki je spregovoril predsednik rudniškega odbora sindikata Rudi Kortnik

Rudarji so zaključili težavno leto v njihovem delavskem klubu. Kot vidimo so kljub nevšečnostim pričakali novo leto vedri in nasmejani. Seveda z upanjem, da bo novo 1968. leto za njih boljše

Velenjski rudarji so svoje bolne »kamerade« obiskali v bolnišnicah. Obdarili so jih in jim zaželeli srečno novo leto. V ortopedskem oddelku celjske bolnišnice so obiskali in obdarili tudi Janka Riseka

Malokdo se ob takem času, ko povsod vlada silvestrovsko razpoloženje spomni na tiste člane kolektiva, ki ležijo v bolnišnicah. Precej je bilo letos članov rudniškega kolektiva za novo leto ločeno od svojih svojcev in delovnih tovarišev. Ležali so bolni, v drugačnem okolju kot ostali. Vendar so tudi oni občutili, da pripadajo kolektivu za katerega je značilno zvesto tovarištvo. V bolnišnicah so jih obiskali sindikalni funkcionarji in jim prinesli darilne pakete.

Srečanja in obdaritve ne predstavljajo veliko. Vsi pa so občutili, da je bilo vse pripravljeno prisrčno in za delovne tovariše. To pa je za rudarje tembolj pomembno, ker jih bo pri delu v prihodnje družilo še večje resnično tovarištvo.

UPOKOJENCI

Poslovne prostore odbora društva upokojencev Velenje smo preselili v nov dom upokojencev zraven velenjske lekarne. Uradne ure so ob ponedeljkih in petkih od 8. do 11. ure.

V domu upokojencev je tudi bife zaprtega značaja. Ta je odprt ob:

- **ponedeljkih, sredah in petkih od 8. do 12. ure in od 16. do 20. ure;**
- **torkih in sobotah od 9. do 11. ure in od 16. do 22. ure;**
- **nedeljah od 8. do 12. ure.**

Bife je zaprt ob nedeljah in četrtkih popoldne.

Društvo upokojencev Velenje

PRAZNOVANJE NOVOLETNE JELKE V PLEŠIVCU

Iz Plešivca so sporočili, da jih je obiskal dedek Mraz. V šolo je prinesel lepa kolektivna darila, obdaroval pa je tudi vsakega pionirja posebej.

Pionirji so se na ta veseli dan pridno pripravljali. Naučili so se lutkovno igrico »Pavliha in slepar« ter igro »Jelka žari«. Poleg pionirjev je prireditev obiskalo tudi več staršev in cicibanov.

Vsi pionirji in tovariša učitelja se lepo zahvaljujejo delovni skupnosti lesnoindustrijskega kombinata iz Šoštanja, ker so jim letos pripeljali tako dobrega dedka Mraza.

Fantje so čestitali

Ob novem letu so poslali čestitke delovnemu kolektivu rudnika lignita in našemu uredništvu: Drago Bednički, V. P. 7640/9, Klana pri Reki, Milan Mazej, ki je v Beogradu, Drago Nikolić, V. P. 1159/93-b-VE-7, Pula in Vlado Videmšek, V. P. 3065/6 Sombor. Alojz Ocvirk in Anton Berložnik, ki sta v Bohinjski Beli pri Bledu, pa želita srečno novo leto še delovni skupnosti lesnoindustrijskega kombinata.

Za izrečene želje se najlepše zahvaljujemo.

Martino srce bije normalno

DR. DE BACKEY JE USPEŠNO OPERIRAL BOLNO SRCE ŠESTNAJSTLETNE MARTE ACMAN IZ SKORNEGA PRI ŠOŠTANJU – UPORABIL JE UMETNI SRČNI PREKAT.

Veseli smo sprejeli sporočilo iz Houstona ZDA, da je sloviti kardiolog Michael de Backey rešil življenje našemu šestnajstletnemu dekletu. Marta Acman je odšla na metodistično kliniko v Houston (Texas), da bi profesor de Backey operiral njeno bolno srce. Tja je odšla že 8. oktobra lani. Z njo je odpotovala tudi dr. Fettichova iz Ljubljane, ki pa se je kmalu po Martini operaciji vrnila domov.

Njeni domači iz Skornega so nestrpni čakali prvih sporočil. Bila so vznemirljiva. Martino operacijo je dr. de Backey preložil za nekaj dni, ker so pri pripravah za operacijo nastopili zapetljaji. Operiral jo je šele sedemnajsti dan po sprejetju v houstonsko metodistično bolnišnico. Dr. Leo Matajec je prvi pisal Martinim domačim: »Dr. Fettichova je sporočila, da dela dekletovo srce tako kot zdravo. Njene ledvice pa ne funkcionirajo normalno. Šestnajsti dan po operaciji še ni šlo od nje niti kapljice urina. Zato Marti dvakrat dnevno z umetnimi ledvicami čistijo kri. Koliko časa bodo to delali ne vem. Običajno čistijo kri z umetnimi ledvicami do 2 meseca po operaciji. Če pa v tem času njene ledvice še ne bodo delale, bodo verjetno presadili ledvico drugega človeka. Operacija je bila zelo težka in bo Marta morala ostati v Ameriki še dolgo časa.«

Takoj po Martinem odhodu v Ameriko smo v Šaleškem rudarju pisali, da se je zdravila 16 mesecev v ljubljanski kliniki za trajnejšim obolenjem srca in infekcijo srčne membrane. Lansko leto jo je v Ljubljani operiral dr. Košak. Operacija pa ni povsem uspela.

V Houstonu so Marti zamenjali srčno zaklopko z umetno. Ker je bila bolnica v kritičnem stanju, so kirurgi uporabili umetni srčni prekat. Tedaj se je delovanje srca izboljšalo. Četrti dan po operaciji so umetni prekat odstranili. Zdaj utripa njeno srce normalno.

Umetnega prekata niso vstavili v Martine prsi, ampak so ga povezali z arterijami, ki so po cevkah dovajale in odvajale kri iz srca.

Pred novoletnimi prazniki so Acmanovi dobili iz Amerike zvočno pismo. Na pismu, ki ima obliko majhne gramofonske plošče, je posnet govor Marte in dr. Marjanovića, zdravnika iz Kruševca, ki spremlja svojo ženo Miroslavo, katero so tudi operirali v Houstonu. Martini domači skrbno hranijo to zvočno pismo in ga le redkokdaj zavrtijo, da se ne bi izrabilo. Kljub temu pa so ustregli naši želji in najmlajši sin Jožek je prinesel gramofon. Vsa družina se je zbrala ob njem in pozorno poslušala. Plošča se je zasukala, iz zvočnika pa smo zaslišali Martin glas: »Dragi domači! Prejmite mnogo lepih pozdravov od vaše Marte. Operacijo sem srečno prestala. Zdravniki me imajo zelo radi. Vsega imam dovolj. Ležim v lepi sobi, v kateri je radioaparat in televizor. Če danes ne bo deževalo, me bodo popoldan peljali v mesto. Vem, da že vsi težko čakate name. Veste, ne morem se kar takoj vrniti domov, ker je bila moja operacija zelo težka. Ko boste dobili moje slike, dajte vsakemu po eno. Knjig imam dovolj. Želim vam srečno novo leto. Pozdravljam pa tudi malega Mirana, Zdravka in Tončko.«

Marta slikana pred odhodom na operacijo srca, ki jo je opravil v Ameriki dr. De Backey

Zatem pa se oglasi še dr. Marjanović: »Sem zdravnik iz Kruševca. Tu na kliniki imam ženo, ki jo je operiral dr. De Backey pred štirimi tedni. Sleherni dan jo obiščem. Vaša Marta je prestala težko operacijo in bo morala dalj časa okrevati. Dr. De Backey in ostali zdravniki so vsak dan pri njej. Njej posvečajo vso pozornost. Ima zelo lepo bolniško sobo, v kateri je mnogo cvetja in tudi igrač ne manjka. Marta je začela jesti. Pred dnevi so jo fotografirali. Počesala se je in očedila. Dosti je v Houstonu naših rojakov. Pogostokrat obiščejo naše bolnike iz Jugoslavije. G. Ivančič, rojakinja iz Slovenije, je večkrat pri vaši Marti. Tudi žena dr. De Backeya pogostokrat obišče Marto. Pišite večkrat Marti, ker je zelo vesela vaših pisem. To ji bo tudi pripomoglo pri zdravljenju.«

Kot poročajo, je Martino srce ozdravljeno. V Houstonu ji bodo zdravili še ledvice in nihče ne ve, kdaj se bo vrnila domov.

—lj

Srečanje z upokojenim rudarjem

Sedela sem v vlaku, gledala skozi okno, mimo mene so se premikala drevesa, rahlo zibanje vlaka pa me je zazibalo v globoko premišljanje.

Medtem je vstopil starejši možakar in prisedel. Bil je bled in imel izčrpan obraz ter močne žuljave roke.

Spregovoril je... Nekoliko je pomežiknil s prijaznimi očmi, si pogladil sive brki, se veselo zasmejal in odgovoril na moje vprašanje. »Kaj pa misliš deklica, v rudniku sem začel delati, ko mi je bilo 16 let in prenehal sem ko sem dopolnil petdeset.«

»Potem pa prav gotovo več veste o zgodovini naše doline in razvoju rudnika kot jaz?« sem ga vprašala.

»Da, da! Kakor pišejo v zgodovini je bila Saleška dolina zalita z vodo. Ta je počasi odtekala in v dolino so se naselili prvi kmetje. Po dolini so se razprostirala polja, med katerimi so se dvigale lesene koče. V to dolino pa je prišel izkoriščevalec, ki je kmete zaposlil v rudniku. Ker so kmetje slabo živeli, so vendarle odšli na delo v rudnik. Rudarji so kopali premog s krampi, ga nalagali v jamske vozičke in odvažali. Vozičke so vlekli konji. Delavci so dobili majhen zaslužek, ker je pretežni del dobička pobral lastnik. Rudarji pa smo se uprli in zaživeli novo življenje... Tudi moj ded in oče sta delala v rudniku, mene pa nadomešča sin. Rad bi še delal, toda zdravje in leta mi ne dopuščata več.«

Za nekaj časa je utihnil, v njegovih očeh se je zaleskетala solza. Takrat sem spoznala kako je ljubil delo v temačnih globinah. Marsikaj bi ga še rada vprašala. Predno je izstopil mi je stisnil roko, pomahal in zaklical — srečno!

Takšni so naši rudarji. Vedno s spoštovanjem govorijo o svojem delu in stanu.

Nada Bornšek,
dijakinja, Velenje

tribuna vaših mnenj

PREBIVALCI NA ŠLANDROVI POTI BODO DOBILI ELEKTRIKO

V zadnji številki Šaleškega rudarja je Miloš Volk pojasnil stališče in sklep sveta krajevne skupnosti iz Šoštanja v zvezi z razsvetljavo Ceste talcev in Pustega gradu.

Na njegovo pisanje pa so nam poslali obširno pismo Viktor Kojc, Alojz Acman, Alojz Cvelbar in turistično društvo Šoštanj. Pisma ne bomo objavili, ker so nam povedali na krajevni skupnosti, da so prejšnji teden (11. t. m.) že začeli količiti za električno napeljavo po trasi za katero so se skupaj odločili na seji njihovega sveta. Na ta način pa so tudi v dovoljni meri pripomogli, da bodo prizadeti stanovalci na Šlandrovi poti dobili prepotrebno elektriko v svoje domove.

Menimo, da smo s prejšnjimi štirimi prispevki zainteresirano javnost podrobno seznanili s problemom in spodbudili krajevne dejavnike, da so po večih letih težavo prebivalcev s Šlandrove poti ugodno rešili. Turističnemu društvu pa je omogočeno, da bo lahko razsvetlilo razvaline Pustega gradu, ker so, kakor nam je povedal elektromojster tovariš Topolšek, od Cvelbarjeve domačije do razvalin že postavljeni električni drogovi.

Povemo naj še to, da bodo stroški sedanje elektrifikacije znašali po zadnjem predračunu 8.175 N-dinarjev.

Urednik ŠR

NE UNIČUJMO MLADIH SMREK

Bil sem v gozdu in videl otroke kako so nespametno uničevali mlade smreke. Pred novim letom vsakdo pohiti v gozd, da bi dobil primerno drevesce za novoletno jelko. Pri tem pa ne pomisli na škodo, ki jo povzročamo v naših gozdovih. Otroci, ki sem jih srečal v gozdu, so odsekali več smrek predno so izbrali primerno. Pustili so jih ležati v gozdu.

Menim, da starši ne bi smeli puščati otrok samih ali pa bi jih morali opozoriti, da naj odsekajo le eno smreko. Predlagam tudi, da bi šolski mladini omogočili pogozdovanje in jim na ta način vcepili čut do gozdov.

I. Ojsteršek, Šoštanj
Partizanska pot 9

Hotel PAKA VELENJE
- Mednarodni barski program
- Strip-teas Strip-teas
- Vsak dan razen ponedeljka

PETNAJST LET MOŠKEGA PEVSKEGA DRUŠTVA KAJUH VELENJE

Vzgojili bodo mlade pevce

Letos mineva petnajst let uspešnih nastopov moškega pevskega zbora Kajuh iz Velenja. To je vsekakor pomemben jubilej za pevce, pevovodjo in upravni odbor. Društvo se je vseskozi s težavo prebijalo, saj jim je manjkalo denarja, pevcev... Kdo bi mogel podrobno našteti težave na katere so pri svojem delu naleteli.

Ko so pred nedavnim na letnem občnem zboru pregledovali svoje delo so povedali, da so lansko leto imeli največ nastopov. Peli so na vseh večjih prireditvah v občini, na pogrebih in sodelovali na reviji rudarskih zborov Slovenije v Zagorju. Priredili pa so tudi samostojne koncerte ob dnevu žena v Velenju, ob praznovanju republike in 50. obletnice oktobrske revolucije v mladinskem klubu. Posebej pa so gostovali še v Ponikvi pri Šentilju in Zavodnji. Povsod so jih toplo sprejeli.

Pevci moškega pevskega zbora Kajuh so lani peli in vadili 5.040 ur, povprečno vsak posamezni član pa 252 ur. Največ časa so porabili za vaje.

Velika pridobitev za zbor so prispevki članov delovne skupnosti velenjskih rudarjev. Ti prispevajo za zbor po 25 para na mesec in so ta sredstva tudi stalni vir zborovih dohodkov. Povprečno dobijo na mesec 650 novih dinarjev. Denar pa porabijo največ za učne pripomočke in gostovanja.

Predsednik upravnega odbora **Karl Martinšek** je na zadnjem občnem zboru med drugim dejal: »Ne le pevci, temveč tudi širša javnost opažamo, da v zadnjem času dajemo zborovskemu petju vse večji poudarek. Slovenska narodna in umetna pesem si vse bolj utira pot. Sami smo videli na reviji rudarskih pevskih zborov v Zasavju da prav tam pevski zbori pospešeno delajo. Zato moramo skrbeti, da bo tudi naš zbor napredoval.«

Zaradi tega so se odločili, da bodo v zbor pridobili mlajše pevce, predvsem mladince iz rudarskega šolskega centra. Za vzgojo novih pevcev pa bodo rabili tudi več denarja.

Letos bo gostoval v Velenju pevski zbor iz Gradca. Člani zbora Kajuh se pripravljajo na gostovanje v Avstriji in Češkoslovaški. To bi radi letos uresničili seveda, če bodo imeli dovolj denarja. Sodelovali bodo tudi na reviji rudarskih zborov iz Slovenije. Resno pa razmišljajo, da bi letos proslavljali 50. obletnico zborovskega petja v Velenju. Poleg tega pa bodo nastopili na različnih prireditvah v velenjski občini.

Predsednik rudniškega odbora sindikata čestita Ludviku Glavniku za uspešno vodenje pevskega zbora Kajuh iz Velenja

Udeleženci občnega zbora velenjskih pevcev

RIBIČI SO ZBOROVALI

V nedeljo 7. januarja so imeli ribiči ribiške družine Paka letni občni zbor. Od 68 članov je bilo na zboru 56 članov in predsednik zveze ribiških družin iz Celja Karlo Sagadin.

Člani ribiške družine so lani naredili pomembne naloge. Srbeli so za poribljavanje voda in vložili v gojitvene potoke 30 tisoč zaroda potočnih postrvi z mešičkom ter 3 in 3,5 tisoč krmljenega zaroda postrvi šarenke. V gojitvenem potoku Toplice so odlovili 4.100 postrvjih mladic in 1.050 mladih postrvi šarenke. Nalovili pa so še 505 mladic potočne postrvi in vesta zarod vložili v salmonidne potoke. Za mešani revir Pake pa je RD Celje dalo še 215 kg krapovskih mladic in je ribiška družina Paka lani presegla načrt vlaganja in sicer mladih postrvi za 10,73 odstotkov, postrvi šarenke za 207,63 odstotkov in krapovskih mladic za 700 odstotkov.

Ribiči pa niso imeli posebne sreče pri vlaganju zaroda v gojitveni potok Toplice, ker je po elektro ulovu ostalo še precej mladic v potoku. Te pa so kasneje razredčile vloženi zarod. Tudi pri svojem prevozu krmljenega zaroda postrvi šarenke so imeli precej izgube.

Ribiška družina Paka upravlja 72 kilometrov voda. Vanjo je vključenih 64 stalnih ribičev. Lani pa je lovilo tudi 114 ribičev, ki so imeli enodnevne dovolilnice. Vsi skupaj so lovili 1.258 delovnih dni. Ulovili pa so 414 potočnih postrvi, 144 postrvi šarenke, 7 soških postrvi, 6 lipanov, 794 klinov, 116 mren, 188 podusti in 79 krapov — ali 904 vseh rib. Če k temu prištejemo še tiste ribe, ki so jih ulovili na tekmovanjih pri lovu rib s plovcem, potem so šoštanjski ribiči ulovili vsega skupaj 1.015 kg rib. Povprečno odpade na leto na vsakega ribiča 14,10 kg rib v enaindvajsetih lovnih dneh. Ker so vztrajno vlagali zarod in mladice so imeli lani nekoliko uspešnejši lov od prejšnjega leta.

Precejšnjo škodo povzročajo industrijski in fekalni izlivi, ki onesnažijo Pako takrat ko odprejo zapornice pri elektrarni. Tako je 3. junija lani v dolžini 2 kilometrov poginilo v Paki 700 kilogramov rib. Dokler ne bodo uredili potrebnih čistilnih naprav bodo ribe še naprej poginjale.

Na občnem zboru so sprejeli plan vlaganja do leta 1970. Zaprosili bodo ZRD Celje, da bi vsako leto strokovnjaki inventarizirali salmonidne potoke in na ta način ugotovili naseljenost rib in možnost razvoja. Sprejeli so tudi pravila. Ker družina gospodari in upravlja vode v dveh občinah jo morajo registrirati pri republiškem sekretariatu za notranje zadeve.

Na raznih tekmovanjih športnih ribičev so lani dosegli šoštanjski ribiči dobre rezultate. Najuspešnejši ribiči so bili **Rudi Mešič** na vseh tekmovanjih, **Anica Bizjak** na mednarodnem tekmovanju rib s plovcem na Bledu, kjer je osvojila drugo mesto, **Ivan Bizjak, Marjan Ramšak, Anton Rudnik** i. dr.

Diplome in znak za ribiške zasluge so dobili člani Janko Kampjut, Drago Meh, Vinko Gomboc, Ivan Bizjak, Jože Grabner, Štefan Dolejši in Miloš Volk. Na občnem zboru pa so sklenili, da bodo predlagali za republiško priznanje Edvarda Ederja, Rudija Mešiča, Ivana Stropnika in Petra Rihtariča.

M. V.

RAK-BOLEZEN STOLETJA? 3

Kot izvor radioaktivnih žarkov uporabljamo v glavnem posebne rentgenske aparate (terapijski rentgenski aparati) in radioaktivne elemente. Rentgenski žarki so namreč povsem podobni radioaktivnim žarkom radioaktivnih elementov (uran, radij, stroncij itd.) ali radioaktivnih izotopov (radioaktivni kobalt). Seveda so ti rentgenski aparati posebej prirejeni za zdravljenje tako, da dajejo izredno močne žarke, ki so potem sposobni delovati na tkiva. Sicer pa so ti aparati v bistvu isti kot rentgenski aparati za preglede pacientov (takoimenovani diagnostični rentgeni). Seveda pa žarki teh aparatov pacientom niso nevarni, ker so mnogo prešibki, seveda, če pacienti niso pretirano dolgo izpostavljeni njihovemu delovanju.

Drugi izvor radioaktivnih žarkov so radioaktivni elementi oziroma izotopi. V ta namen se največ uporablja radioaktivni kobalt — CO^{60}. Napravo za zdravljenje s tem elementom pri nas, pa tudi v svetu, najbolje poznajo pod imenom kobalt bomba. To je izredno draga aparatura in jih imamo v Jugoslaviji le nekaj, in to v večjih bolnišnicah glavnih mest. Prvo kobalt-bombo smo uvozili iz Kanade, pravkar pa je stekla proizvodnja domačih aparatur te vrste v »El« Niš.

Operacijsko in radiacijsko zdravljenje predstavljata danes glavna načina zdravljenja raka, najboljši rezultati pa so doseženi s kombinacijo obeh metod. Navadno sledi žarčenje operativnemu posegu.

Danes so ogromni napori raziskovalcev usmerjeni v raziskave zdravil na kemijski osnovi, ki bi zdravila odnosno preprečevala nastanek in razvoj rakastih bolezni. Večkrat beremo v časopisih in revijah o senzacionalnih odkritjih zdravil proti raku. Največkrat gre za preparate, ki le pomagajo pri zdravljenju. Nekega univerzalnega, učinkovitega sredstva pa ni, čemur je vzrok, da še danes ne poznamo povzročitelja raka, saj bi bilo potem, ko bi povzročitelja poznali ob današnji visoki stopnji razvoja medicine lahko priti do učinkovitega zdravila. Kljub temu pa je tudi na tem polju opaziti napredek. Največkrat uporabljamo pri zdravljenju rakastih bolezni preparate, ki preprečujejo odnosno zavirajo rast celic. To so tako imenovani citostatiki. Delujejo na delitve celic in tako zaustavljajo rast tumorskega tkiva. Za zdravljenje pa je še več možnosti. Tako se na primer uporabljajo v nekaterih primerih spolni hormoni. Z jemanjem moških spolnih hormonov pri raku dojke se zavre rast dojk kot specifično ženskih organov in s tem tudi rakastega tkiva v njih. Podobno je pri raku na prostati, kjer dajemo ženske spolne hormone in zavremo rast prostate in tudi rakastega tkiva v njej. Seveda pa pride tu do nezaželenih vzporednih pojavov, zato je tak način zdravljenja priporočljiv samo v redkih primerih.

Načini zdravljenja so torej zelo različni. S kombinacijami omenjenih načinov se posebno v zadnjih časih dosegajo pomembni rezultati v borbi proti tej strašni bolezni, ki se prav v drugi polovici dvajsetega stoletja ob ogromnem napredku medicine, tako trdovratno upira vsem poskusom, da bi jo dokončno zatrli. Vsi ljudje, ki se danes ukvarjajo v svetu s problemom rakastih bolezni, so prepričani, da ni več daleč dan, ko bo tudi ta strašna bolezen podlegla zmagi človeškega uma.

KONEC

Izid žrebanja vstopnic rokometnega kluba »RUDAR« Velenje

Dobitke so zadele naslednje številke:

1260 — električni štedilnik »Gorenje«
1709 — tranzistorski radio
1073 — blago za obleko
1505 — gramofon
1839 — kuhinjski element
1424 — 3-dnevni pension v hotelu »PAKI«
1637 — mikser
1287 — izlet v Trst
1679 — 2-dnevni pension v »PAKI«
1389 — 2-dnevni pension v »PAKI«
1896 — knjiga
1680 — srajca
1225 — srajca
1058 — luč

10 N-dinarjev so zadele številke:

1748, 1265, 1792, 1579, 1861, 1519, 1123, 1695, 1009, 1659, 1005, 1646, 1554, 1575, 1671, 1190.

Dobitke dvignite do 31. marca 1968 pri profesorju Vladu Pocajtu na rudarskem šolskem centru v Velenju.

AVTO-MOTO DRUŠTVO »ŠALEŠKA DOLINA« – VELENJE
Celjska 4, telefon 85-089

prireja redni tečaj za voznike amaterje, dne 5. februarja 1968 ob 17. uri v šoli rudarskega šolskega centra.

Predavanje bo s sodobnimi učnimi pripomočki.

Tečajniki imajo popust pri praktični vožnji.

Prijavite se lahko vsak dan od 7. do 17. ure v društveni pisarni.

TEŽKA KRI

Mimi Malenšek

20

Ni odgovorila, on pa je nadaljeval:

»Morebiti misliš... včasih se mlade žene bojijo poročne noči, ker so že davno prej nekje spotoma izgubile dekliški venec.« Z nesramno radovednostjo ji je gledal v obraz. Videl je, kako je zardela — celo v sivini jutra je moral to opaziti! Rdečica se ji je prelila čez vrat in zdelo se je, da bo obarvala celo prsi, toda nič mu ni odgovorila. »Če je tako, se ti ni treba sramovati,« je dejal. »To je bilo nekoč davno — zdaj so take reči staromodne in nihče več ne sprašuje po njih. Končno imaš svojih petindvajset let in...«

»A bi ne hotel nehati?« je rekla rezko.

»Nekako te moram vendar dobiti v svojo posteljo, ne?«

»Ne boš me dobil!« je rekla zelo razločno, a tako tiho, da so se ji komaj ustnice premaknile. Potem mu je obrnila hrbet.

Ciril je spet globoko v notranjosti začutil, da ga steza zloben smeh. (Bilo je natanko tako, kot nekoč pred leti, ko se je oče s sekiro usekal v nogo. Ranjeno nogo je položil na tnalo, bil je ves bel v obraz in je klical sinu, naj mu prinese obvezo, ker mu kri zelo naglo odteka. Ciril je takrat hitel po obvezo tekel je v hišo, kolikor je mogel in naglo se je vrnil k očetu — toda ves čas med potjo ga je v drobovju stresal nekakšen škodoželjen živčen smeh, ki je drhtel v njem in silil skozi grlo, tako da se je bal, da se bo pred očetom na glas zakrohotal. Bilo je, kot da mu je tisti zoprni, zlobni smeh nekdo podtaknil in da nima nič opraviti z njim samim — Ciril se ga je pozneje mnogokrat sramoval — toda če bi se dogodek ponovil, bi ga najbrž smeh spet pograbil in zbudil v njem drhtavico škodoželjnega veselja). Ko mu je zdaj Cila naravnost rekla, da je ne bo dobil, je sicer potlačil tisti zoprni, tuji smeh, toda užival je v tem, da jo je lahko poniževal in da se ni mogla braniti. Še bolj jo bom ponižal, je mislil in bilo mu je, kakor da te misli prihajajo od zelo daleč, da niso prav nič njegove da mu vendar prijajo, ker so tako blazne ali pijane ali oboje skupaj.

»Zakaj bi te ne dobil?« je rekel.

»Dokler boš tako pijan, ne! Bodi vendar miren in zaspi!«

Zdaj mu je prigovarjala kot mati otroku, kakor da ga nima za popolnoma odrastlega in zrelega. To ga je raztogotilo in je rekel:

»Če ne greš ti k meni, grem jaz k tebi!«

Odvrgel je odejo in legel v njeno posteljo. Nekoliko se je upirala, potem je pustila, da se je pokril z njeno odejo. Toda še zmeraj je ležala s skrčenimi koleni in roke je prekrižala na prsih — ko se jih je dotaknil, da so njene mišice napete kot strune in prsti sklenjeni, kot bi dvigala težko breme. »Prekleto si lesena,« je siknil. Potem je zdrsnil po njeni kombineži in zdelo se mu je da je njeno telo gladko in prožno kot telo mlade živali, toda togo in napeto, kot bi bilo pripravljeno na boj. Hotel je zlomiti njen odpor, hotel jo je uživati s tistim sovraštvom, ki ga je zmeraj čutil do nje. Sovražil jo je, ker je bilo njeno telo bolj polno in lepše kot Mihelino. Nič ga ni motilo, ko se mu je Mihela svoje čase vdajala z večno bojaznijo, da ju bo nekdo presenetil, toda ženinega namena, trdovratnega odpora ni prenesel. Skušal ji je razkreniti roke in je zarenčal kot žival:

»Prekleto, a si znorela?«

»Ti si znorel,« mu je vrnila. »Tako si pijan, da ne veš, kaj počenjaš?«

»Vem, da si moja žena in da si z menoj v postelji in da je to najina poročna noč,« je zahropel v podzglavnik. »Ne misli, da me boš imela za norca! Samo tega si nikar ne misli!«

Razklenil ji je prste, toda ona je še zmeraj pritiskala roke na prsi. Potem ji je zaklinčil prste med njene, kakor včasih v pastirski igri in ji jih upognil nazaj. »A boš?« je rekel in se ji zarežal v obraz. Videl je, kako jo je spreletela bledica — spet do vratu — in kako je napol odprla ustnice, da bi nekaj rekla, a jih je takoj zaprla. Ko je njegov prijem popustil, je bil njen obraz samo presenečen in poln gnusa. »Gnusim se ti, kaj?« je vprašal porogljivo.

»Gnusiš se mi,« je siknila z zadrževano ihto.

»Kdo drug bi se ti ne gnusil, kaj?«

»Mislim, da nisi človek,« je rekla počasi in težko, kakor bi bile besede kvadri, ki jih je hotela enkrat za vselej postaviti na pravo mesto. »Mislim, da sploh nisi človek!« Bilo je, kot da govori iz nekega spoznanja, ki se ji pravkar razkrilo in da je v tem mnogo več, kot je mogla izraziti z besedami. Nisi človek, je mislila, in zdaj razumem, zakaj si bil zmeraj tako samsvoj, razumem zakaj se nisi družil z drugimi in zakaj nisi nikoli imel prijateljev! To je v tebi! Razumem, zakaj si bil zmeraj tako plah, kadar si prišel vasovat in si zmeraj slonel med podboji kuhinjskih vrat, kadil cigarete in tako malo govoril da sem si morala prizadevati, da ni pomenek čisto zastal. Zloben si! Maščuješ se nad menoj, ker nisi mogel dobiti v svojo posteljo Mihele! Toda to ni pošteno! Nisem te jaz snubila, ti si snubil mene! In maščuješ se nad menoj, ker se ne upaš maščevati nad očetom, ki te je odtrgal od one... Tudi to ni pošteno!

»Nisem človek?« je rekel Ciril zraven nje. »Tako, nisem človek? Ah, vraga, naučil te bom drugače govoriti z menoj!«

V nastajajočem jutru sta se borila med seboj kakor dve živali. Rdeča svilena odeja je zdrsnila na tla in rjuha je ležala zmečkana ob vznožju nove postelje. Cila je videla tik nad seboj razpeljani, bledi, od pijače zdelani moški obraz in je izmenoma mislila, da bi zaklicala na pomoč in spet da bi bila to sramota ker spodaj spi stari Zaletel in v kamri onkraj mostovža Miha ki je tudi prišel na svatbo. Vmes se ji je kakor refren oglašala misel: To ni človek! Nikoli si nisem mislila, da je tak podivjanec! Kam sem vendar prišla? Da, kam sem prišla?

Nazadnje se je vrtinec misli začel polegati in ostala je ena sama: Sramota bi bila, če bi zvedeli... Ko je ta misel čisto prevladala v njej, je popustila, zaprla oči in si mislila, da si kaj tako strašnega niti v sanjah ni nikoli predstavljala. Po licih so se ji začele trkljati solze, dolge, velike, podobne dežnim kapljam poleti in stisnila je ustnice, da bi ne zajokala na glas.

Ciril se je zlobno znašal nad njo. »Vidiš, to je poročna noč. Zdaj si jo končno doživela,« ji je rekel posmehljivo. Potem je opazil velike solze ki so ji drsele po sencih in močile svetle, razkuštrane lase. Nekaj presunljivega je bilo v njenem negibnem obrazu in solzah, ki so ji tekle čisto proti njeni volji. Samo za trenutek je pomislil: Zdaj jo končno vidim jokati! Zlomil sem njen odpor in zdaj jo vidim jokati! — potem pa se je hitoma zaradi njenega nemega obupa počutil nesrečnega in zavrženega. »Nikar ne jokaj!« je rekel narejeno surovo. »Vsega tega bi ne bilo treba, ko bi ne bila tako trdovratna!«

Narahlo je odkimala. Njen obraz se ni spremenil in po sencih so ji še zmeraj polzele velike, podolgovate kaplje, podobne steklenim biserom na ogrlici. V sobi je bilo zdaj čisto svetlo in za okni se je rdečila jutranja zarja zgodnje pomladnega dne. Presunljivo jasno so se kazali obrisi novega pohištva in napolnili sobo s svojo živo barvo. V trti pod okni so se prebudili ptiči. Ciril se je nenadoma spomnil neštetih zgodnjih juter in zdelo se mu je, da še nobenega ni začel tako slabo. »Ni ti treba jokati,« je še enkrat rekel ženi.

Nič ni odgovorila. Sklonila se je, vzela rjuho in potegnila na posteljo odejo ter sebe in njega pokrila. To je delala kot človek, ki je premagan, a tega zmagovalcu ne mara priznati. Ciril si je moral priznati, da hrabro prenaša svoj poraz in da je pravzaprav on tisti, ki se je znašel v brezmočni jezi, ker je bil premagan davno prej kot ona. Sama si je kriva, je pomislil. Če bi se ne bila upirala takoj spočetka, preden sem začutil tako sovraštvo do nje, bi bil skušal biti z njo toliko dober, kolikor pač zmorem. Da, sama si je kriva. In prav nič bi ji ne bilo treba jokati! — Solze, ki jih je prej želel videti, so ga zdaj jezile in žalile.

Zleknil se je vznak in se nekoliko odmaknil, da bi ne čutil tik ob sebi Cilinega desnega boka. Vse skupaj je blaznost je pomislil. Blaznost je, kar sem počel s Cilo, blaznost, da sem dva dni nosil črno obleko in da sem stal na poročnem uradu in gledal, kako se je ona prvič podpisala z mojim imenom, navsezadnje je tudi blaznost, da sva pozneje stala pred župnikom, ki je ves čas govoril, kakor da bi niti za trenutek ne mogel pozabiti kdo sem in da v farovžu stanujeta dve moji nekdanji ljubici — in najbolj noro je, da divjam zdaj, ko se je že vse zgodilo! Nihče ne bo nikoli odprl tistihle prekletih vrat tamle, nihče me ne bo pustil, da se vrnem v svojo nekdanjo čumnato nad skladiščem in nikoli več ne morem izza teh vrat tja, kamor sem nekoč nameraval iti. Sploh je vse tako neumno — zakaj neki je bilo treba novih postelj in rdeče svilene odeje za tole, kar se je pravkar zgodilo?... Z Mihelo je bilo mnogo lepše, čeprav sva ležala v mrvi — in Cila bi me ne smela gledati, kot da sem v resnici pohotna žival in ne človek — in če me že gleda tako, potem bi me ne smela pokriti z odejo! — Prekobilil se je preko žene z njene postelje na svojo in minuto pozneje zaspal kot ubit.

— Ko se je zbudil, je sijalo sonce v sobo. V sencih je čutil pritisk, za vekami pa dražeče, ščemeče neugodje. Pogledal je na Cilino postelio in videl da je prazna. Naglo, hitreje kot si je želel, si je domislil vsega, požrl slino in si dejal: To pušča v ustih prekleto zoprn okus! Da, prekleto zoprn okus! Mislim, da je bila cela zadeva strašanska polomija. Nekaj podobnega kot takrat, ko sem vrgel nož, hoteč starega ubiti! Toda stari me je izzval, Cila pa mi ni storila nič hudega. Samo gnusil sem se ji, ker sem bil pijan in najbrž ni ženske, ki bi se ji pijan mož ne gnusil. Moral bi jo bil pustiti v miru! Zdaj mi tega pač svoj živ dan ne bo odpustila.

Niti malo se ni čudil, da so stvari dobile drugačno podobo, kot so jo imele ponoči. Tega je bil vajen iz časov svojih velikih pijanosti, ko se je prebujal, kot bi ga bili pretepli s koli in si zmeraj spet dejal: Prekleto sem ga polomil! Toda zoprno občutje je navadno kmalu prešlo. Končno se je s tem, da je oče po dveh ali treh dnevih trdovratnega molka spet spregovoril o eni tistih reči, ki so se tikale dela na posestvu in da ga je mati vzdihujoč opominjala, naj bo vendar pameten, ker ni gršega za mladega fanta, kot če se opija do nezavesti. Potem je bilo dobro ves mesec, dva, včasih tudi dalj. Zdaj pa se je zgodilo nekaj, česar ne bo tako lahko popraviti. Cila ne bo prebolela v treh dneh in navsezadnje sta le obsojena, da bosta morala spati v zakonskih posteljah do konca in kraja. Eh, kako neprijetno...

Vstal je in iskal obleko. Moram jo potolažiti, si je rekel. Zdaj, ko je prespal pijanost, ni čutil do nje nikakega sovraštva več. Tista zloba, ki je udarila iz njegove podzavesti kot potuhnjena močvirna voda iz lijakov, se je polegla. Morda je tudi odtekla. Rad bi bil videl, da bi bila odtekla za zmeraj.

Rad bi tudi, da bi ga Cila zaradi njegovega čudnega izbruha ne bila zasovražila.

Obleke ni bilo. Razen poročne obleke ni našel nič svojega v spalnici, zato je nataknil črne hlače in se obul. Pogledal se je v zrcalo in si obupano pogladil razmršene lase. Oči je imel še zmeraj krvave, glava pa je bila votla in prazna, tako da je mukoma zbiral misli. »Lep ženin sem, moram reči,« si je dejal porogljivo in se obrnil od zrcala. Potem je šel dol.

Cilo je našel pred hišo, z Miho sta stala na predverju in se pogovarjala. Miha ji je nekaj pripovedoval in se prešerno smejal, tudi Cila se je skušala smejati, toda ni se ji prav posrečilo. Preoblekla se je bila in v preprosti katunasti obleki, s predpasnikom se mu je zdela bolj domača kot oba prejšnja dneva. Svetle lase si je zvila v dve kiti in jih pripela okrog glave, videti je bila čedna kot zmeraj in njen obraz je dobil nazaj svoj svetli izraz in tisto čvrsto lepoto, o kateri je vedel, da ji čas zlepa ne more do živega. Obračala se je k Mihi rahlo zadržano, toda s tisto zaupljivostjo, kot se človek obrača k sorodnikom. Ko je ugledala na pragu Cirila, je hušknila čez njen obraz senca strahu in nemirno se je zdrznila.

Tudi Miha se je ozrl, pokimal bratu in mu smeje zaklicah: »Ej, ti si pa lep patron! Puščaš svojo mlado ženo, da vstaja navsezgodaj in ti pripravlja zajtrk! Koliko misliš, da je ura, bratec? Kmalu bo poldne!«

Cirilu je bilo nerodno. Počutil se je tako neugodno v črnih poročnih hlačah in pomečkani srajci, medtem ko je bil Miha v svoji lepi temni obleki videti zdrav in dobre volje, kakor bi bil prespal vso noč. Cirila je presunilo, da so vsi drugi notranje trdnejši kot on sam in da se jim to tudi na zunaj pozna. Zamrmral je nekaj in prišel bliže. S povešeno glavo in z rokami v hlačnih žepih je stopil med brata in ženo.

Miha se je obrnil, pomežiknil svakinji, menil: »Vidva se imata najbrž kaj svojega pomeniti,« in šel. Cirilu je bilo tako prav. Cila je gledala za Miho in se napol okrenila, kakor bi tudi nameravala iti. »V hiši te čaka zajtrk,« je rekla čisto tiho, skoro šepetaje in ne da bi možu pogledala v obraz.

Prikimal je. »Cila!« je rekel proseče.

Vprašujoče ga je pogledala. Za drobec sekunde je bil njen obraz tak, kakor da se pripravlja pogoltniti nekaj grenkega, potem pa je spet dobil svoj mirni, nekoliko prezirljivi izraz. »Cila!« je ponovil Ciril.

»Kaj?« je rekla s skrhanim glasom.

»Mislim, da sem bil ponoči zelo pijan. Koliko je bila ura, ko sva... ko je bila svatba pri kraju?«

»Štiri,« je rekla polglasno. »Danilo se je.«

»Res mislim, da sem bil zelo pijan,« je rekel Ciril.

»Bil si — preveč pijan,« je odvrnila žena.

»Nisem te hotel žaliti,« je rekel.

(Se nadaljuje)

Kam med zimskimi počitnicami?

NA SMUČARSKI TEČAJ

OBČINSKA ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE IN OBČINSKA ZVEZA ZA TELESNO KULTURO PRIREJATA SMUČARSKE TEČAJE ZA ŠOLARJE.

Kot vsako leto, bodo tudi letos poskrbeli, da bo v zimskih počitnicah naših otrok združeno prijetno s koristnim. S planinskim društvom Velenje so se dogovorili za zimovanje šolarjev, gimnazijcev in učencev rudarskega šolskega centra v njihovem domu.

Pogoji za prijetno bivanje otrok v tem domu, ki so ga naši ljudje z velikim navdušenjem zgradili predvsem za počitek in rekreacijo domačinov, so letos občutno boljši. Planinsko društvo je zagotovilo zadostno število ležišč ter ogrevanje vseh prostorov. Odpravljene so vse tiste pomanjkljivosti, zaradi katerih se v lanskih zimskih počitnicah niso mogli ponovno odločiti za zimovanje otrok na Kozjaku. Hrana na zimovanju bo okusna, pestra ter količinsko in kakovostno prilagojena starosti otrok.

Na zimovanju bo imelo letos sto otrok priliko, da pod vodstvom strokovnjakov izpopolni svoje znanje smučanja ter se še bolj zapiše zdravemu zimskemu športu, ki v zimskih mesecih prav tako utrjuje kot plavanje poleti.

Cena 6-dnevnega zimovanja je 70 novih dinarjev, kar je najbrž najnižja cena v Sloveniji. Otrokom namreč krije del stroškov občinska zveza prijateljev mladine, stroške za vse vaditelje in učitelje smučanja pa je kot vedno prevzela občinska zveza za telesno kulturo.

Otroci, ki imajo primerno smučarsko opremo pa njihovi starši te enotne cene ne bi zmogli zaradi težjih razmer v družini, naj se kljub temu prijavijo na svoji šoli, ker jim bo občinska zveza prijateljev mladine na predlog šole cene primerno znižala in stroške poravnala iz sredstev, ki jih je namensko dodelil občinski sindikalni svet Velenje. O vsem tem so vse šole v občini obveščene in želijo, da bi vsa razpoložljiva mesta v domu letos stoodstotno zasedli.

Prepričani so, da se bodo naši otroci s Kozjaka vrnili zagoreli in zdravi s prijetnimi spomini na mik planinskega smuka ter prijetne zimske večere v koči.

Poleg zimovanja na Kozjaku bodo šolarji lahko smučali pod strokovnim vodstvom tudi doma v Velenju, Šoštanju in Šmartnem ob Paki. Ti tečaji bodo lahko bolj množični in so zelo primerni predvsem za začetnike.

Ob koncu vseh tečajev bodo izvedena tekmovanja, ponekod pa tudi enodnevni smučarski izlet, združen s prijetnimi igrami na snegu.

Z ozirom na to, da imamo v občini nad 4000 šolarjev ugotavljajo vsako leto, da je število udeležencev smučarskih tečajev kljub vsemu prenizko, kajti prav bi bilo, da bi se v času 8-letnega šolanja vsak otrok naučil smučati in pridobil trajne navade za uveljavljanje v tem prijetnem in zdravem športu.

Smučanje naj bo načrtno vodeno

6. IN 7. JANUARJA LETOS SMO SE ZBRALI NA KOZJAKU UČITELJI IN VADITELJI SMUČANJA IZ NAŠE OBČINE. PREDELALI SMO ŠOLO SMUČANJA IN SE PRIPRAVILI ZA DELO NA SNEGU. SEMINAR JE VODIL UČITELJ SMUČANJA RUDI ŽEVART.

Na seminarju smo pregledali osnovno in nadaljevalno šolo smučanja, se pogovorili o enotnih metodičnih prijemih za delo na snegu ter pogledali nekaj diapozitivov z mednarodnega kongresa učiteljev smučanja in tako spoznali avstrijsko in francosko šolo smučanja.

Na seminarju je bilo na žalost le 10 učiteljev in vaditeljev smučanja in sicer iz RŠC Velenje, osnovne šole Miha Pintar Toledo, II. osnovne šole Šoštanj, TVD Partizan Šoštanj in TVD Partizan Velenje. Seminar je pripravila občinska zveza za telesno kulturo Velenje v sodelovanju z občinsko zvezo prijateljev mladine Velenje. O seminarju so bile obveščene vse šole v občini, telesno vzgojna društva in posamezniki.

Vsi, ki smo bili na seminarju, smo spoznali, da je po trdem in vztrajnem delu mogoče priti do boljših rezultatov. Šola smučanja in tehnika smučanja napredujeta ter smo smučarski pedagogi dolžni spremljati in se izpopolnjevati. Tako koristno obliko smo osvojili kot redno delovno akcijo naše skupine, toda v bodoče se bomo prvič pripravili še za 29. november (ob prvem snegu) in nato še tik pred počitnicami.

Ob razgovorih na terenu in predvsem zaradi množičnega izleta učencev RŠC (30 učencev) na Kozjak, smo prišli do spoznanja, da je v okviru napredka smučarskega športa naše občine potrebno nekaj storiti.

Kljub dragi opremi smuča v naši dolini precej starejših in mladine. Smučišča v okolici Velenja (nad igriščem, za bencinsko črpalko, pod gradom idr.), Šoštanja (Pušnek in Gorice) ter Belih vod so polna smučarjev. Ker v glavnem vsi ti smučarji smučajo neorganizirano, brez pravega vodenja in usmerjanja, bo potrebno pristopiti k enotnemu usmerjanju kvantitete in kvalitete. Smučarski pedagogi smo mnenja, da je edino možno enotno in res načrtno usmerjanje in vodenje širokih množic smučarjev in iz teh izbirati alpske tekmovalce le preko skupnega smučarskega kluba za vso Saleško dolino. Če hočemo ta koristni šport razvijati in usmerjati je potrebna taka odločitev. SMUČARSKO DRUŠTVO ZA ŠALEŠKO DOLINO JE NUJNO POTREBNO! Ali ne bi bilo primerno, da res razmislimo o vsem tem in to čimprej?

● Ali ne bi bilo primerno, da bi to društvo gojilo množično smučanje in razvijalo tudi kvaliteto?

● Ali ne bi bilo okoli tega društva primerno združiti vse smučarske pedagoge, ki naj bi v okviru svojega znanja in časovnih zmogljivosti razvijali množično smučanje?

● Da bi v ta odbor tega društva pritegnili vse sposobne in za delo pripravljene občane in tako dali društvu resnično množičen in družbeni pomen.

● Da bi se v okviru tega društva ustanovil posebni strokovni pododbor, ki bi skrbel za perspektivni razvoj smučanja (za razvoj množičnosti, rekreativnega in tekmovalnega smučanja, za postavitev manjših vlečnic in izgradnjo smučarskega centra v neposredni bližini Šoštanja in Velenja).

● Da bi k tej akciji pritegnili tudi turistične delavce, da bi tudi oni spoznali, da je smučanje del zimskega turizma.

● Ali ne bi bilo potrebno, da bi občinski forumi spoznali množičnost tega športa v naši dolini, vsestranski pomen te koristne panoge in potrebo po skupnem smučarskem društvu?

So res samo smučarski pedagogi edini organizatorji te akcije, ali ne manjka morda prav tu še podpore, načrtnih in kontrolnih akcij? Kaj pravite na to bralci?

Jože Malenšek,
Bele vode

šport šport šport

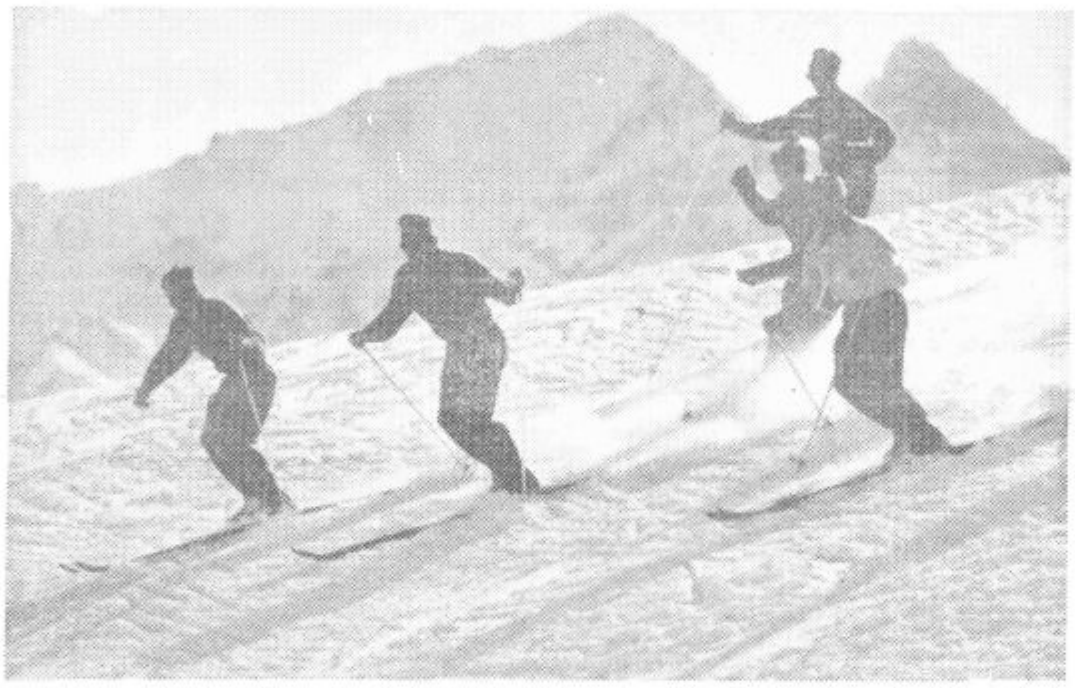

V naši dolini je precej smučarjev, zato bi kazalo ustanoviti posebno smučarsko društvo.

KRATKE ŠPORTNE VESTI

Rokomet — na turnirju rokometne sekcije ŠSD RŠC so v finalnem delu dosegli naslednje rezultate:

RK Rudar — Tehniki 32:17 (14:10)

Kovinarji — Elektrikarji 3:2 (1:0)

Strojniki — Gimnazijci 5:1 (3:0)

Rudarji — Gimnazijci II. 7:3 (4:1)

Odbojka — Na področnem prvenstvu srednjih šol so odbojkarji ŠSD RŠC dosegli drugo mesto, potem ko so v finalu izgubili proti gimnaziji Celje z rezultatom 3:2.

Smučanje — skoki — Smučarski klub Partizan-Rudar Velenje je izkoristil prvi sneg in priredil na 30-metrski skakalnici meddruštvene tekme. Pri članih je zmagal Brglez (P.-R. Velenje) z najdaljšim skokom 24,5 m, pri mladincih Zupanc (P.-R. Velenje), pri pionirjih pa Anžič (Andraž).

Smučanje — Na športnem dnevu gimnazije Velenje na Paškem Kozjaku so priredili tudi tekmovanje v slalomu. Najboljši je bil Marko Klemenčič pred Milanom Tretnjakom in Danielom Kugoničem.

NOVA SKAKALNICA V ANDRAŽU

V Andražu pri Polzeli so prizadevni domačini ob strokovni pomoči in vodstvu inženirja Lojzeta Jevšenaka iz Velenja zgradili novo 50-metrsko skakalnico.

Na otvoritveni tekmi je nastopilo 30 skakalcev iz Celja, Velenja, Črne na Koroškem in Andraža.

Kljub sneženju je prireditev lepo uspela. Najboljši je bil Celjan Andrej Nahtigal, ki je dosegel najdaljši skok 42 m.

Rezultati:

Člani:

1. Andrej Nahtigal (Celje) 206,4 (40,5 in 42)
2. Peter Krevselj (Velenje) 167,2 (35 in 37)
3. Peter Demšar (Velenje 164,7 (36 in 38,5)

Starejši mladinci:

1. Ivan Pudgar (Črna) 198,3 (40 in 41)
2. Drago Zupanc (Velenje) 171,1 (36 in 37)
3. Edo Jelen (Andraž) 94,7 (27 in 25)

Mlajši mladinci:

1. Jože Sredenšek (Velenje) 137,0 (32 in 32)
2. Dušan Lipovšek (Celje) 116,1 (30 in 28)
3. Drago Razdevšek (Velenje) 98,3 (26 in 25)

TABORNIKI IZ ŠMARTNEGA OB PAKI SO TEKMOVALI

Taborniki Kajuhovega odreda iz Šmartnega ob Paki so organizirali v nedeljo, dne 7. januarja prvi pohod. Ob tej priliki so pripravili tudi medsebojno tekmovanje v smučarskih skokih, slalomu in sankanju.

Rezultati:

Skoki: Janko Banko, Marjan Kolenc in Jože Žibret, so dosegli enako število točk in zasedli prvo mesto. Drugi je bil Drago Meh in tretji Jože Žalik.

Slalom: mladinci — Peter Tevž in Bojan Prašnikar; najmlajši — Alojz Omladič in Jožek Steblovnik.

Sankanje: Miran Irman, Franc Puncer in edina tekmovalka Zvonka Kolenc, ki je tekmovala med moškimi.

Vseh tekmovalcev je bilo 32 v vseh treh disciplinah.

Skakalnico, ki dopušča skoke do 20 metrov, so taborniki sami zgradili in pripravili.

Gledalcev je bilo precejšnje število, kar dokazuje, da si Šmarčani želijo še več takšnih prireditev.

Tine Steblovnik

POZIV

ZA VLOŽITEV PRIJAV ZA ODMERO PRISPEVKOV IN DAVKOV

Po 148. in 150. členu zakona o prispevkih in davkih občanov (Uradni list SRS, št. 7/67) so dolžni vložiti prijave za odmero prispevkov in davkov najkasneje DO 31. 1. 1968 naslednji zavezanci:

1. Zavezanci prispevka iz skupnega dohodka občanov (prispevek iz osebnega dohodka). Napoved vložijo vsi, ki so v letu 1967 iz vseh virov presegli 20.000 N-din čistega dohodka. V ta dohodek se vštejejo tudi prejemki iz naslova pokojnine.

2. Zavezanci prispevka od obrtne dejavnosti, ki plačujejo prispevke in davke po dejanskem dohodku.

Obrtniki, ki plačujejo prispevek po pavšalni letni osnovi ali pa v pavšalnem letnem znesku, ne vlagajo prijav.

3. Zavezanci davka na dohodek od zgradb. Napoved vložijo vsi lastniki stanovanjskih zgradb razen kmetijskih gospodarstev izven gradbenega okoliša Velenje in Šoštanj, če niso oddajali stanovanjskih prostorov in lastniki novih zgradb, ki imajo odločbo o začasni davčni oprostitvi.

Tiskovine za napoved se dobijo in vložijo v sprejemni pisarni Skupščine občine Velenje in v pisarni krajevnega urada Šoštanj ter Šmartno ob Paki.

LESTVICA ZA OBRAČUN PRISPEVKA IZ SKUPNEGA DOHODKA OBČANOV

Če znaša osnova za prispevek dinarjev nad	do		znaša prispevek	
	10.000		5 %	
10.000	15.000	500	+ 6 % od	presežka nad 10.000 do 15.000
15.000	20.000	600	+ 9 % od	presežka nad 15.000 do 20.000
20.000	25.000	1.050	+12 % od	presežka nad 20.000 do 25.000
25.000	30.000	1.650	+15 % od	presežka nad 25.000 do 30.000
30.000	35.000	2.400	+20 % od	presežka nad 30.000 do 35.000
35.000	40.000	3.400	+25 % od	presežka nad 35.000 do 40.000
40.000	50.000	4.650	+35 % od	presežka nad 40.000 do 50.000
50.000	60.000	8.150	+45 % od	presežka nad 50.000 do 60.000
60.000	70.000	12.650	+55 % od	presežka nad 60.000 do 70.000
70.000	80.000	18.150	+65 % od	presežka nad 70.000 do 80.000
nad	80.000	24.650	+70 % od	presežka nad 80.000

OBČINSKA SKUPŠČINA VELENJE
Oddelek za finance

Obvestilo smučarjem

Planinsko društvo Velenje obvešča smučarje (starejše), da se v času zimskih šolskih počitnic lahko udeležijo smučarskega tečaja na Paškem Kozjaku. Tečaj v bo v dveh izmenah od 22. do 27. januarja in od 29. januarja do 3. februarja 1968. Dnevni pension znaša 24 N-dinarjev.

Obenem obveščajo vse člane, da lahko članarino za leto 1968 poravnajo pri Valterju Demšarju in Stanetu Jamnikarju na upravi RLV.

ŠALEŠKI RUDAR — uredništvo Velenje, Titov trg 2, poštni predal 89, telefon 85-087 — Lastnik in izdajatelj: občinska konferenca SZDL — Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik LJUBAN NARAKS — Časnik je izhajal kot »Rudar«, glasilo delovnega kolektiva rudnika lignita Velenje — Od 1. maja 1965 dalje ga izdaja občinska konferenca SZDL občine Velenje — List izhaja vsak drugi četrtek — Posamezna številka stane 30 par (30 starih dinarjev) — Letna naročnina 7 dinarjev in 50 par (750 starih dinarjev) — Naročnina se plača vnaprej na tekoči račun: 5074-8-369 pri SDK, ekspozitura Šoštanj — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Tisk in klišeji: GP »Celjski tisk« Celje.

KAKO SO NAŠI PIONIRJI PRIČAKALI DEDKA MRAZA

Darila delovnih kolektivov

Vsi naši pionirski odredi so letos pripravili praznovanje novoletne jelke v glavnem v razrednih skupnostih. Nekateri najvišji razredi so priredili prave novoletne čajanke, večina ostalih pa je v okrašenih razredih ob zabavnem programu čakala na novoletni pozdrav in voščila svojega Dedka.

V skopih besedah ni mogoče opisati vseh čustvenih vezi, ki se razpletajo že v pripravah na praznovanje posebno tam, kjer želje otrok dobro razume tudi tovarišica v šoli.

Dedek Mraz je postal za otroke pojem, ki že živi z njimi tak kot ga imajo radi, dobrodušnega, starega in dobrohotnega in prav nič niso čez nekaj let razočarani, ko se jim odkrije, da sta najboljši dedek Mraz pač očka in mamica in vsi tisti ljudje, ki jim ob novem letu želijo vse dobro in jih skušajo razveseliti.

Na šolah je končno pozabljen tisti čas obdarovanja s »škrnicljI«, ki so veliko stali, a tako malo dali. Darila kot so magnetofoni, televizorji, diafilmi, smuči, knjige, sani in oprema delavnic in telovadišč, razne zbirke itd., pa so v veliko in trajno korist za večino uspehe in zato so posebej pomembni.

Taka in podobna novoletna darila so letos dobili pionirji naših odredov. Mnoge delovne organizacije — mentorji odreda — so se kljub težavnim gospodarskim razmeram spomnili otrok na naših šolah in omogočili nakup tistih skupnih daril, ki so jih odredi najbolj pogrešali. Posebno prijetno so bili presenečeni odredi, ki so jih ob njihovem najlepšem otroškem prazniku obiskali predstavniki podjetij, ki imajo patronat nad njimi.

Vsem skupaj gre posebna zahvala!

Delovne organizacije naše občine so darovale 14.220 novih dinarjev. Rudnik lignita Velenje je dal II. osnovni šoli Velenje 1.560 N-din in osnovni šoli Pesje 1.400 dinarjev. Chrommetal prvi osnovni šoli Velenje 1.200, Tovarna usnja Šoštanj I. osnovni šoli Šoštanj 200. Termoelektrarna Šoštanj je darovala II. osnovni šoli Šoštanj 500 in osnovni šoli iz Pake 120 din. Delovna skupnost zdravilišča Topolšica je dala tamkajšnji osnovni šoli 550 din. Komunalna banka Velenje osnovni šoli iz Zavodenj 1.100, lesno industrijski kombinat osnovni šoli iz Plešivca 1.500, tovarna gospodinjske opreme osnovni šoli Cirkovce 2.000, kmetijska zadruga osnovni šoli Bele vode 800 in osnovni šoli Ravne 1.000 N-din. Gozdno gospodarstvo Nazarje pa je dalo osnovni šoli Šmartno in Zavodnje 180 N-dinarjev.

Predstavniki trgovskega podjetja Bazen Velenje pa so ob obisku odreda sporočili pionirjem v Škalah, da bo njihovo podjetje v januarju določilo znesek, ki jim bo ob pomoči njihove matične šole omogočil, da bodo prej ko slej sedeli v lepi novo opremljeni učilnici.

Tudi nekatere šole, kot šola Šmartno ob Paki, I. osnovna šola Velenje ter I. in II. osnovna šola Šoštanj, so iz lastnih sredstev prispevale za obdaritev pionirjev, pogostitev in ogled kabaretne predstave čeških komikov. K obdarovanju pionirjev so prispevali tudi krajevni odbori SZDL Velenje, Topolšica in Plešivec.

Smelo lahko trdimo, da je bil ves denar koristno naložen in se za razumevanje vsem darovalcem še enkrat toplo zahvaljujemo v imenu otrok.

Občinska pionirska komisija

Fotozapis z nastopa najmlajših ob novem letu

KRAMLJAMO O VZGOJI

Stalno preverjanje hote ali nehote vzbuja interes!

V dolgoletni praksi bi pač moral ponovno pritrditi staremu pedagoškemu pravilu, ki poudarja otrokov interes pri delu, konkretno osvajanju nove učne snovi. Prav učenčev interes pa neizrečeno radi preziramo in ga morimo s prestrogim ocenjevanjem ali pa obratno — z absolutnim popuščanjem glede zahtevnosti, kar je pač najlaže.

Neštetokrat sem preizkušal na različne načine uspevati ali pa neuspevati in sem pri tem želel le eno: naučiti učenca čim več in ga hkrati tudi vzgajati.

Pristaši trde roke trdijo, da mora biti učenec pripravljen vsako minuto in je potem njegov neuspeh potrebno dolgo kaznovati z nezadostno oceno. Sadisti si celo privoščijo dijaka za vso konferenco, ker pač želijo, da bi resnično občutil nezadostno oceno. Ne vprašajo ga ponovno in se avtoritativno sklicujejo na otrokov neuspeh. Kaj pa učenec ali dijak srednje šole v tem času? Se uči?! Da, dvakrat se je javil, toda, ker so prostovoljstvo v šoli obesili na indeks, je popravljanje nemogoče. Kvečjemu ob koncu polletja ali leta si dovolijo učitelji in profesorji, pa vprašajo še enkrat! Starši, največkrat ponižni — sicer bo občutil predrznost temeljitejšega pojasnjevanja otrok — nikakor ne morejo verjeti, da je mogoče le z eno ali dvema ocenama v polletju zapečatiti otrokovo delo, njegov uspeh.

Druga zelo zelo mila pot ocenjevanja učenca, je neprimerno lažja. Da bo mir pred dijaki in starši, nikomur nezadostne! In mimogrede neki intelektualec prišepne: »Vso srednjo šolo nisem odprl zvezka za jezik, pa sem se srečno izmazal!«

Kako reagira v prvem primeru otrok na trdo roko? Profesor vstopi, hladno odpre razrednico in si mimogrede izbere šest žrtev. Vsem šestim nezadostno oceno. Ocene ostanejo do konference in dijak ve, da bo tik pred konferenco vprašan. Nauči se le takrat. V bistvu pa je njegov odnos do določenega predmeta enak ničli! Še bolj nevarno je, da tak odnos preide celo v nasprotno smer — v odpor do osvajanja določene snovi.

Že nihanje, da se v razredu uči neki predmet zdaj pet zdaj nekaj več dijakov, je sumljivo, in dober pedagog bi se moral vprašati, zakaj tako.

Navadil sem se, da v začetku ure vedno ponovim staro snov in pokličem vedno prostovoljce. Javijo se trije, štirje, ki jih lahko odpravim z dobrimi ocenami. Razred si oddahne in zdi se, da je potem veliko bolj pripravljen sodelovati. Seveda pa preverjanje s prostovoljci ne sme biti alfa in omega preverjanja. Pišem kontrolne vaje in sprašujem pregledno — vso snov. V mojih kotičkih redovalnice se vedno nakopiči dovolj ocen, ki bolj objektivno govore o prizadevanjih učencev.

Nisem imel namena pisati o ocenjevanju. Zdi pa se mi da je, in še kako pomembno, da tudi ocenjevanje učencev vključujemo v pojem INTERES, ki je in mora biti vodilo vsaki učni snovi. In še nekaj! Vsi vemo, da učencev z močno voljo ne bomo zlomili z enim spodrsljajem, ki je popolnoma naraven. Pomislimo naše — ali nam res nikdar v življenju ne spodrsne? Ha, ha, ha . . . ? Laže pa bomo s slabo oceno ubili šibkega učenca in ga ubijali ves čas, mogoče dva meseca ali še več, do konference. Smo zlobni ali pa samo voščene figure, ki mehanično pišejo črno na belo. In če smo taki, bi nas včasih lahko bilo sram!

Zopet ne trdim, da postaja pouk interesanten samo zaradi tega, ker je naš način ocenjevanja dober, privlačen. Biti življenjski, metodično neoporečen in še in še — vse to pripomore, da je pouk res zanimiv. Nesporno pa je tudi dejstvo, da s površnim in redkim, šibkim preverjanjem, ne delamo usluge niti sebi niti učencem! Niti jih ne motiviramo dovolj, najmanj pa v začetku učne ure.

- V -

FOROKE

— Mihael PLEŠNIK, poljedelec iz Topolšice št. 153 in Marija GORENJC, delavka iz Topolšice št. 153.

— Franc VIDMAR, rudar iz Lokovice št. 8 in Neža ŠKOFLEK, gospodinjska pomočnica iz Lokovice št. 8.

— Martin RAZBORNIK, strojni ključavničar iz Saleka št. 1 in Frančiška SCHWARZ, knjigovodja iz Šoštanja, Heroja Gašperja c. št. 14.

— Maksimiljan SPEH, rudarski upokojenec iz Hrastovca št. 2 in Ivanka PIZORN, delavka iz Hrastovca št. 3.

— Karl TOVORNIK, strojni tehnik iz Stor št. 11 in Jožefa KRAJNC, uslužbenka iz Celja, Kersnikova c. št. 28.

— Vlastimir BURČIĆ, delavec iz Pesja št. 74 in Marija ŠOŠTARIĆ, gospodinja iz Pesja št. 74.

— Alojzij SUŠEC, trgovski pomočnik iz Škal št. 117 in Ana ŽUPANC, delavka iz Velenja, Celjska c. št. 35.

— Herbert-Ivan FLORJAN, rudar iz Pesja št. 59 in Ivanka ŠTEFANČIĆ, delavka iz Polzele št. 82.

— Djuro PATAČKO, zidar iz Strahoninca št. 246 in Danica GOMILŠEK, delavka iz Velenja, Koroška c. št. 25.

— Albert VRATANAR, premikač iz Velenja, Kersnikova 7 in Ana-Marija ŠME, delavka iz Velenja, Tomšičeva 11.

— Mirko GORINŠEK, strojni ključavničar iz Velenja, Gregorčičeva 18 in Ana ERCEGOVAC, delavka iz Velenja, Tomšičeva c. št. 25.

— Franc VERDNIK, strojni tehnik iz Griž št. 55 in Valerija PLAZAR, uslužbenka iz Celja, Trubarjeva 32.

— Franc JOŠT, rudar iz Velenja, Jenkova 9 in Ivana VTIČ, delavka iz Velenja, Jurčičeva 3.

— Tomislav BERZELAK, pekovski pomočnik iz Slatine št. 8 in Olga LEKŠ, delavka iz Slatine št. 8.

— Jožef EŠIH, električar iz Velenja, Stritarjeva 1 in Metoda BUČAR, delavka iz Velenja, Stritarjeva c. št. 1.

— Antun MATOŠA, krojaški pomočnik iz Družmirje št. 35 in Marija BERNJAK, krojaška pomočnica iz Velenja, Vojkova c. št. 16.

— Friderik PURNAT, mizarski pomočnik iz Letuša št. 19 in Vida JAN, medicinska sestra iz Velenja, Kajuhova c. št. 4.

— Franc GORICAN, krojač iz Gabrk št. 88 in Ljudmila MELANŠEK, gospodinja iz Gabrk št. 88.

SMRTI

— Anton MRAVLJAK, rudarski upokojenec iz Škal št. 91, star 82 let.

— Anton STEPIC, dentist, iz Šoštanja, Cesta talcev 4, star 54 let.

— Ivan VENEK, upokojenec iz Polzele št. 207, star 63 let.

— Marija PODSTENŠEK, gospodinja iz Topolšice št. 132, stara 63 let.

— Janez SREBOTNIK, upokojenec iz Družmirja št. 84, star 67 let.

— Franc GERMADNIK, invalidski upokojenec iz Belih vod št. 57a, star 59 let.

— Jože GAŠPER, invalidski upokojenec iz Legna št. 63, Slovenj Gradec, star 64 let.

— Kristijan RAHTEV, nakladalec iz Šoštanja, Metleče št. 18, star 27 let.

— Jožefa JEZERNIK, družinska upokojenka iz Podkraja pri Velenju št. 44, stara 80 let.

— Janez ŠPINDLER, rudar iz Velenja, Šercerjeva c. št. 1, star 42 let.

— Miran JERŠIČ, otrok, iz Velenja, Saleška c. št. 22a, star 8 let.

MALI OGLASI

PREKLIC

● Preklicujem veljavnost plačilnega kartončka RLV številka 196. Branko Špital, Škale 60, Velenje.

RAZNO

● OTROKA sprejmem v varstvo. Naslov v uredništvu.

ZAHVALA

ob izgubi moža, očeta, starega očeta in praočeta

ANTONA MRAVLJAKA

se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se pevskemu zboru upokojencev in rudarski godbi za zapete oziroma odigrane žalostinke. Posebno pa smo hvaležni lovski družini Škale za ves trud in požrtvovalnost ob tragičnem dogodku ter tovarišu Vladu Miklavžinu za poslovilne besede.

Zidarjevi

ZAHVALA

ob smrti moža in očeta

IVANA ŠPINDLERJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z našo družino, govornikom za poslovilne besede in vsem, ki so darovali vence. Posebno pa se zahvaljujemo dr. Andreju Ciriću, rudniku lignita Velenje, rudarski godbi in pevskemu zboru Kajuh Velenje.

Žena Julka z otrokoma

Za kmetovalce

Odločite se in obnovite vinograd

Pred dobrimi 80 leti je trtna uš uničila večino slovenskih vinogradov. Ko so jih v tistem času naši očetje in dedje obnavljali s trsi, cepljenimi na ameriških podlagah, ki so odporne proti ušem, je bilo vinogradništvo kot znanost šele v povojih. Kakršen vinograd je zasadil oče, takega je kopal tudi sin; vzgojna oblika vinograda se je skupaj z nasadom ohranila do danes.

Zakaj smo prišli na razpotje?

Večina starih opešanih vinogradov zahteva obnovo — novo nasaditev. Obnovo pa zahteva tudi nov način obdelovanja. Vinogradnik, ki misli, da se bo ravnal po svojem očetu in v vinogradu porabil več kot sto delovnih dni za hektar, pri tem pa pridelal manj kot 50 hl vina, je v velki zmoti, če misli, da bo imel od takega vinograda kaj prida dohodka. Naj navedemo samo majhen primer koliko bi se dalo prihraniti. Konj ali vol, ki vleče vinogradniški plug na eno kolo, lahko naredi prav toliko kot 25 kopačev, ki jih je spomladi vse težje dobiti. Toda poglejmo koliko vinogradov še kopljemo na roke tudi tam, kjer strmina dovoljuje delo s plugom. Strmina to res dovoljuje, v vinograd pa ga ne pustijo preozke medvrstne razdalje. Težke nahrbtne škropilnice preveč režejo ramena, vinogradniška motika pušča preveč žuljev na dlaneh, stari, izčrpani vinogradi dajejo premalo zaslužka, da bi mladega fanta vinogradništvo veselilo. To je tudi eden izmed vzrokov, da je obnova nujnost, če nočemo izgubiti slovesa vinogradniške dežele.

Pri obnovi vinogradov se moramo zavedati, da obnavljamo rastlino, ki bo dolga desetletja stala na istem mestu. Zato še posebej velja upoštevati izkušnje in izsledke naprednejših vinogradnikov in nauke znanosti, če hočemo pri obnovi dobro zastaviti. Ena najhujših napak pri množični obnovi po trtni uši so bile preozke razdalje med vrstami. Razen temu vrašanju bo zdaj potrebno posvetiti vso pažnjo tudi sortam, podlagi, pravilni usmeritvi vrst, kjer napake težko popravimo.

Pomembna je predvsem ugotovitev, da je vinska trta rastlina, ki potrebuje več prostora, kot ga je imela v starih gosto naseljenih vinogradih z nizko vzgojo. Naše brajde, ki se pno ob zidanicah in domačijah, najbolj nazorno pokažejo, kakšna rastlina je trta, kako se razraste, če ima na voljo dovolj prostora, in koliko lahko rodi. Pridelek ni odvisen od števila trt, temveč od števila rodnih očes. Teh pa je na redkeje nasajenem vinogradu z višjo vzgojo več kot na nizki trti, ki jo po vsej sili tiščimo k tlom in ji ne pustimo, da bi zavzela primernejši obseg.

VZGOJA TRTE

KORDONSKA VZGOJA

Že hočemo s plugom ali kultivatorjem v vinograd, morajo biti vrste med seboj oddaljene najmanj poldrugi meter. Tak nasad pa že potrebuje srednje visoke vzgoje in s tem žično oporo. Če pa že načrtujemo sodoben nasad, se je bolje odločiti za kordonsko vzgojo, ki jo po pravici imenujemo vzgojo bodočnosti. Zahteva več vlaganja, daje pa tudi mnogo večji dohodek. Omogoča strojno obdelavo, boljšo rast trte, mnogo lažjo rez in lažje zatiranje škodljivcev in bolezni, trti pa dovoljuje boljše izkoriščanje svetlobe, kar odlično vpliva na kakovost pridelka. Vse to je znanstveno dokazano in neizpodbitno, to so nasadi tudi pri nas že potrdili.

Kordonskih vzgojnih oblik je cela vrsta, med njimi je posebno vidna tako imenovana Moserjeva vzgoja, imenovana po njegovem tvorcu vinogradniku Lenzu Moserju.

Nekateri vinogradniki dvomijo o visoki vzgoji, češ da zaradi velikega pridelka trpi kakovost. Poizkusi in praksa pa kažejo, da ne ohranimo kakovosti le z zmanjšanjem pridelkov, temveč tudi z večjo bujnostjo rasti in boljšo osvetlitvijo listne površine, prav to pa nudijo visoke vzgoje.

NIZKA VZGOJA

Nekdaj so mislili, da je za zoreče grozdje najbolje, če je čimbolj pri zemlji, češ, da tako dobi največ toplote, kar pa ni res. Razen tega so zagovorniki nizke vzgoje trdili, da lahko pozimi nizke trte zagrnemo z zemljo in jih tako obvarujemo mraza, kar pa pri nas nihče ne dela. Tako torej ne držijo trditve zagovornikov te vzgoje, ki zahtevajo največ stroškov pri obdelovanju in najslabše izkoristi sončno svetlobo. Vendar je zelo razširjena, sami vinogradniki pa morajo priznati, koliko truda tak vinograd zahteva. Res je, da zahteva tudi najmanj stroškov ob saditvi, toda to je kaj slab prihranek. Pri saditvi je potrebno veliko število sadik, goste vrste trt, ki so privezane na kole, pa onemogočajo vsako cenejšo obdelavo. Rez na reznike in šparone, ki je udomačena v teh vinogradih, ne dovoljuje velikega pridelka. Skratka: nizka vzgoja ima toliko slabosti, da je bodoči rodovi ne bodo več poznali.

BREZ BESED (Pavliha)